

HRVATSKI NAZIVI STARIH SORATA VOĆA IZ 1415-1879. GODINE¹

F. ŠATOVIĆ

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Faculty of Agriculture, University of Zagreb

SAŽETAK

Rad sadrži skraćene abecedne popise hrvatskih naziva vrsta i sorata voća objavljenih u knjizi Bogoslav Šulek: Jugoslavenski imenik bilja, Zagreb, 1879. Ti nazivi su skupljeni iz brojnih rukopisa (najstariji iz 1415. godine), najstarijih rječnika i tiskanih izvora sve do 1879. godine. Podaci su korisni za determinacije još očuvanih sorata voćaka kao i za skupljanje i opis germplazme za Hrvatsku banku biljnih gena.

UVOD

Stare sorte uzgajanog bilja naglo nestaju a naročito naglo propadaju u posljednjih 50 godina. Na sreću sorte voćaka zbog višegodišnjeg trajanja ne nestaju tako brzo kao sorte jednogodišnjih vrsta usjeva i povrća.

Najobilniji izvor naziva svih biljnih vrsta a naročito sorata uzgajanog bilja uz poneki podatak o kraju gdje se uzgajala i svojstvima korisnim za determinaciju nalazi se u Šulekovom Imeniku bilja objavljenom 1879. godine. Akademik Šulek je bio polihistor, prirodoslovac, leksikograf i popularizator znanosti ali i zaslužni urednik Gospodarskog lista od 1858. do izbora među prvih 14 članova JAZU osnovane 1866. godine. Šulek je u Imeniku bilja skupio oko 15.000 naziva biljnih "vrsti i suvrsti" iz starih rukopisa travara, botaničara i ljekarnika čuvanih tijekom preko pet stoljeća počevši s najstarijim iz 1415. godine. Skupljao je "kao marljiva pčelica po cvatućih njivah napredka prašak s umnoga cvieće, iz kojega se može med i vosak graditi". Koristio je brojne knjižnice samostana a pomagali su mu u skupljanju svećenici i učitelji. Obradio je sve starije rječnike, botaničke i poljoprivredne knjige i listove.

Budući da je obradio i nekoliko slovenskih i srpskih rukopisa i knjiga, nazvao je svoju zbirku naziva Jugoslavenski imenik bilja. U ovom članku su uzeti u obzir samo hrvatski izvori podataka. Izvadci su pisani kao i u izvorima osim gdje je skraćen navod. Šulek je 1854. predložio da se umjesto tzv. rogatog e piše ie a u kratkim je što je primjenjivano sve do Boranićevog pravopisa 1892. godine.

¹ Rad čini cjelinu s člankom "Naše stare domaće sorte voćaka (Zapisi u Zborniku za narodni život i običaje)" objavljenim u Sjemenarstvu 14(97)5-6:355-385.

Zanimljivo je da nije koristio rukopis Ignjata Brlića napisan 1842. godine "Ilirska imena travah latinski i nimački iztolmačena", koji se do danas neobjavljen čuva u arhivu potomaka obitelji Brlić-Mažuranić.

U prikazu koji slijedi naveden je u naslovu sadašnji hrvatski naziv vrste voćke, zatim znanstveni naziv te njemački i engleski naziv. Ostali latinski nazivi, njemački, talijanski i hrvatski opisi su preuzeti iz Šulekovog Imenika pa i podnaslov "vrsti i suvrsti" iako nije uvijek jasno da li je neka riječ naziv vrste (species) ili suvrste (subspecies - podvrsta, varietas - varijetet ili sorta - kultivar - kulturni varijetet - odlika)

U zaporci su podaci o izvoru podatka, prinosniku i području ili mjestu iz kojega naziv potječe. Podaci o svojstvima sorte su često oskudni a kod nekih vrsta su navedeni i primjeri iz narodnih umotvorina. Dodani su i kratki podaci o važnijim prinosnicima, a na kraju i ukupni abecedni popis svih naziva sorata najraširenijih vrsta voćaka iz ovoga i prethodnog članka (Sjemenarstvo 14(97)5-6:355-385). Iako ovaj popis obuhvaća podatke iz najvažnijih rukopisnih i tiskanih izvora od početka 15. do sredine 20. stoljeća, ipak još ima neobuhvaćenih izvora podataka. To su rukopisi neobjavljenih etnografskih zapisa koji se čuvaju u HAZU, Etnografskom i školskom muzeju. U vrijeme Banovine Hrvatske bila je kod pučkih škola zavedena "Etnografska spomenica" gdje ima i podataka o sortama voćaka jer je poznato da su školski rasadnici bili vrlo zaslužni za širenje voćarstva. Još uvijek moglo bi se i terenskim istraživanjem skupiti podataka o našim starim sortama voćaka.

I. IMENA VRSTI I SUVRSTI VOĆA

1. JABUKA (*Malus pumila*, Gartenapfelbaum, common apple)

Pyrus Malus L.

jabuka - (rukopis iz 1415. u Mletcih),

jablan - pomus (Belostenec) češ. jablonj = jabuka,

(Pjesma: Oj jablane, širi grane,

Širi grane na sve strane,

Ne daj zori da svane!),

jabuka divlja - *Pyrus Malus silvestris* Mill.,

jabučić - *Pyrus malus silvestris* Mill. (Istra),

divjača - Belostenec, suvrst Varaždin,

divjakinja - Sabljar, *Pyrus sylvestris*.

Vrsti i suvrsti jabuke:

Adamovčica - (Valjavec, Varaždin, Križevci),

Babljača - (Veselić, Đakovo),

Bagačonka - (Valjavec, Podravina),
Bagačuna - (pogačuna ?) Valjavec Podravina,
Banbanica - (Samobor),
Banovina - sladka osrednja za ošap (Stojanović, Kempf),
Barilček - kisela (Valjavec),
Barilec - kisele (Valjavec),
Bartolovka - (Podravina),
Batelega - (Valjavec),
Bedrica - crvena i zelena kisela, zimska (Veselić, đakovo),
Belčeta - (Gradišće, Brlaković), v. Belika,
Belica - (Valjavec),
Beličnica - (Valjavec),
Belika - (Gradišće, Brlaković) v. Belčeta,
Bendimka - (Brlaković, Gradišće),
Bikovina - (Valjavec),
Bikujina - (Varaždin, Valjavec),
Bjelina - ositna kisela za jabukovaču (Veselić, đakovo);
Blatnjača - (Slavonija),
Blažovika - (Valjavec),
Bogica - (Valjavec),
Bogičica - (Valjavec),
Bogačica - (božićnica) izvrstna moština (Kempf),
Bolancica - dozrieva o Miholju (Cres),
Bolaničica - dozrijevajuća o Miholju (Cres),
Botolena - (Valjavec) v. Botolenka,
Botolenka - prhka biela i crljena dozrieva u rujnu (Valjavec),
Božićnica - (Zagreb, Križevci) v. pogačnica,
Božićnica - izvrstna moština (Kempf),
Brašnjavka - brašnava (Šulek),
Bručenka - (Valjavec Rad),
Bruncenjka - (Valjavec),
Bruta - v. Brutnika,
Brutica - v. Brutnika,
Brutika - v. Brutnika,
Brutna - v. Brutnika,
Brutnika - sladka (Valjavec, Zagreb, Varaždin),
Budimka - sladka, šarena, okrugla, mirisna za ostavu (Veselić),
Budimlija - (Šulek) v. budimka,
Buina - crljenkasta kisela zimska (Veselić, đakovo),
Bulanka - (Rieč: "crljena kao jabuka bulanka". Draga Primorje),
Butolenka - (Valjavec) v. Butulača,
Butulača - bjeložuta (Valjavec),
Buzlanjka - (Valjavec Rad),

Bužlanka - sladka (Veselić, đakovo, Valjavec),
Cecki devojkini - sladka (Valjavec),
Cepika - (Valjavec),
Cigančica - (Varaždin),
Ciganica - v. Ciganička,
Ciganička - (Valjavec),
Ciganka - kisela ugasito crvena sitna (Stojanović) v. crvenka,
Crljenika - (Šulek),
Crljenika - izvrstna moštna (Kempf),
Crvenika - (Valjavec),
Crvenka - crvena brašnava (Veselić, Vuka) v. Ciganka, Vlahinja,
Črlenica - v. črlenika,
Črlenika - crljena drobna (Valjavec),
Črnokošeta - (Brlaković, Gradišće),
Debelika - (Brlaković Gradišće),
Dijačka - (Valjavec),
Divjača - (Valjavec),
Divjakinja - (Sabljar),
Drnjača - (Podravina),
Dugača - (Podravina),
Dugica - (Valjavec Rad),
Dugolača - crlj. kod stapke deblja, a mušice tanja (Valjavec),
Dunavčevka - (Brlaković Gradišće),
Đulabija - sladka osrednja tvrda (Veselić),
Elifanjka - v. Elvanija,
Elvanija - (Požega) v. Ilifanka,
Funtača - (Podravina),
Funtašica - kisela, zelena, velika s funte teška (Cepelić),
Gorjanika - vel. kis. crljenk. na režnjeve v. Prutulja (Veselić),
Gospojinara - (Slavonija) v. Šarenika,
Grovačuša - sladka zrela oko Petrova, sjeme grovače (Stoj.),
Grozdika - (Varaždin, Valjavec),
Hlibača - (Primorje),
Hrženica - malena sladka (Varaždin),
Hrženjača - (Varaždin),
Hrženka - malena sladka Valjavec),
Ilifanka - sladka malena žuta i rumena (Cepelić, Vuka),
Ilinjača - (Parčić, Orahovica),
Ivančica - (Kalnik),
Ivanjača - izvrstna za sušenje, često i obilno rodi (Kempf),
Ivanjčica - Johannsapfel (Stojanović),
Ivanščica - dozrijevajuće oko Ivanja dne (Valjavec),
Ivica - sladka (Veselić),

Ivičica - sladka ljetna (Cepelić, Vuka),
Jačmenica - velika sladka, dozrieva kad i ječam (Valjavec),
Jačmenika - (Valjavec Rad) v. Jačmenica,
Jalševka - (Oroslavlje),
Jalšika - crvenkasta kao jalša (joha) pjegava (Valjavec),
Jandrašona - (Valjavec),
Jarmeščica - (Valjavec),
Ječmenica - v. Ječmenika,
Ječmenika - velika sladka dozrieva kad i ječam (Valjavec),
Ječmenka - sladka, kolik kokošje jaje (Veselić),
Jelipavna - sitna žuta sladka za ostavu (Veselić),
Jesenka - v. jesenska,
Jesenska - (Varaždin),
Jesenka - široka izvrstna za sušenje, rano tjerajuća (Kempf),
Ješovka - crvenkasta kao joha (jelša) pjegava (Valjavec),
Jišuka - bijela okrugla sladka jesenska (Križevci),
Joovača - crveno-žuta sladka dopieva poslje Petrova (Veselić),
Jošovična - crvenkasta, kao joha pjegava (Valjavec),
Kiselica - v. Kiseljača,
Kiselika - v. Kiseljača,
Kiselka - v. Kiseljača,
Kiseljača - (Valjavec, Cepelić, Vuka),
Kiseljača bijela - kisela, bjelkasta (Cepelić, Vuka),
Kisleka - (Brlaković, Gradišće),
Klopčanka - (Valjavec Rad),
Kolačica - (Zagreb),
Kolestnica - žuta kao vosak, a može se razkoliti (Valjavec),
Konjuvača - (Šulek),
Kosmačeta - (Brlaković Gradišće),
Kosmatka - (Jastrebarsko),
Kosmatelka - (Valjavec),
Kosovka - sladka (Zagreb),
Kotačnica - (Valjavec),
Kovačika - (Valjavec Rad),
Kozara (Kožara?) - (Slavonija, Stojanović),
Kraleвица - v. Kraljeva,
Kraljevina - v. Kraljeva,
Kraljeva - (Varaždin),
Kraljevina - (Zagreb),
Kraljevka - v. Kraljevšica,
Kraljevšica - krupna dozrievajuća o Kraljevu (Valjavec),
Kraljevčica izvrstna moština (Kempf 351),
Krastača - (Valjavec),

- Krastavka - (Podravina),
- Kresnica - (Samobor),
- Krlavična - drobna crljena dozrijevajuća u rujnu (Valjavec),
- Kutinjača - crveno-bijela pjegava krupna rezka (Valjavec),
- Kuturača - (Podravina),
- Ledenica - v. Ledvenica,
- Ledrnica - v. Ledvenica,
- Ledvenica - osrednja hrđava (Valjavec),
- Lesica - (Valjavec),
- Lifanjka - velika, slatka zrela u kolovozu, suši se na ošap, (tur. hoşaf <perz. hoşab = kompot, suho voće) (Stojanović),
- Lisica - v. Lisična,
- Lisična - zelena (Valjavec),
- Lisičnica - slatka hrđasta jabučica (Križevci),
- Lovrečka - žuta kisela (Međumurje),
- Lučkovina - žuta rebrasta (Sabljar, Goljak),
- Mađarica - okrugla mala crljenkasta kisela (Veselić),
- Mandafija - (Valjavec) v. mandafija,
- Magdalenka - (Šulek),
- Mandafija - pomum curmundulum (Bjelovar, Sabljari),
- Mandafija - izvrstna moština (Kempf),
- Mandalenčica - v. Mandalenka,
- Mandalenka - (Valjavec),
- Mandalenščica - dozrijevajuća o Mandaljeni (Cres),
- Margetinska - (Valjavec),
- Maršancika - (= nj. Maschanzger, Požega),
- Masančica - (Valjavec),
- Maslinača - (Oriovac),
- Matanika - (Valjavec Podravina),
- Matovka - bijela izvrstna moština (Kempf),
- Medeljka - (Brlaković Gradišće),
- Medica - (Valjavec Zagreb),
- Medmešica - (Šulek),
- Medmešnica - (Valjavec Križevci),
- Medunika - (Valjavec Pitomača),
- Mehkeš - (Primorje),
- Mejmešnica - (Kalnik),
- Meklična - (Valjavec),
- Memešnica - v. Medmešnica,
- Mešna - (Valjavec),
- Metlika - (Valjavec),
- Mirisavka - osrednja slatka (Veselić),
- Mišanka - (Valjavec),

Miškarica - (Valjavec),
Mošajnska - (Varaždin) v. Maršancika,
Mošalna - (Valjavec),
Moškatjelica - malus appiana (Stulli),
Mučnica - (Primorje),
Murvejka - (Brlaković Gradišće),
Muškatica - (Oriovac),
Muškat - crvena, mirisna skroz tvrda (Vukasović),
Muškat sirovi - (Samobor),
Muškateljka - (Hirc, Severin),
Muškatica - (Valjavec),
Muškatnica - (Belostenec, Varaždin),
Mušketinja - (Valjavec),
Muškinja - (Valjavec),
Muškuta - v. Muškutnica,
Muškutnica - (Valjavec),
Obrstarica - (Valjavec),
Obrupnika - (Valjavec). cf. Brutnika,
Okruglica - (Sabljar, Zrin),
Okruglina - kisela okrugla, uprhne, omekša, požuti (Stojanović),
Orehovčica - sitne kano orah, vrlo pozne jabuke (Zagreb),
Orehovnjača - (Oroslavlje), v. Orehovčica,
Orijevka - zelena sladka osrednja jabuka (Cepelić, Vuka),
Orovača - (Vukovar),
Orovka - prgasta (pisana), sladka krupna jabuka (Veselić),
Ošojka - crljene sladke jabuke (Klanjec),
Ovčarka - (Našice),
Ošujka - (Valjavec) v. Ošojka,
Ozimača - Winterapfel (Valjavec Rad),
Ozobenka - žuta sladka jabučica, dozrieva kad i zob (Križevci),
Palaska - (Valjavec), v. Pregačnica,
Paradija - crveno-žuta, dugoljasta sladka zimska (Stojanović),
Parožika - (Podravina),
Parožnica - v. Peružna,
Paružna - žutocrljena rezka ima brazde kao dinja (Valjavec),
Parožnja - (Varaždin),
Patričarka - sitne jabuke (Cepelić, Vuka),
Pelenika - (Valjavec) v. Pelenka,
Pelenka - (Valjavec),
Peružika - (Valjavec),
Petroščica - dozrievajuća o Petrovu dne (Cres),
Petrovača - žućkasta, osrednja sladka (Veselić),
Petrovača - za sušenje, rano tjera, obilno rodi (Kempf),

Petrovka - dozrijevajuće o Petrovu (Stojanović),
Pisanica - (Varaždin),
Pisanika - (Podravske Sesvete), izvrstna za sušenje (Kempf),
Pisanka - osrednja kisela (Veselić, Valjavec, Brlaković),
Pišivlica - (Šulek),
Pišuličica - (Valjavec),
Pljuca - (Šulek),
Pogačeta - (Brlaković Gradišće),
Pogačica - (Zagreb),
Pogačnica - velika crvena plosnata za pogače (Međumurje, Križevci),
Pogačona - (Podravina), (u Gradišć. rj iz 1991. pogačona),
Pogačonka - (Podravina). v. Pogačona,
Prancija - sladka ljetna (Brod),
Pregačnica - (Valjavec),
Presedača - v. Presednjača,
Presednjača - zastaje u grlu (Valjavec),
Prislina - sladka ljetna (Brod),
Protunica - zimska bijela tvrda (Valjavec) v. Brutica,
Ranka - Frühapfel (Stojanović),
Raženjača - dozrijevajuća s ražju (Belovar),
Rebrena - (Severin),
Rebrača - ljetna crvena rano tjerajuća (Kempf),
Rebrača - bijela ozimna kasno tjerajuća (Kempf sl),
Repica - (Valjavec Stubica),
Repičnica - velika crvena rezka (Zagreb), v. Repučnica,
Repnica - crvena rezka nalik na repu (Valjavec),
Repučnica - (Valjavec) v. Repičnica. fr. La Rambour,
Rezčica - rezka (Valjavec) v. Reska,
Resika - v. Reska,
Reska - (Valjavec),
Rezkača - (Petrinja). v. Rezčica,
Rezkačica - (Podravina),
Režnjača - (Valjavec) Cf. Rezkača,
Ribnjača - (Nova Gradiška),
Rodoljica - (Veselić) krupna kisela za kolače,
Rožnovica - (Valjavec),
Ružmarinka - (Valjavec),
Semenšćica - dozrijevajuća u kolovozu (Cres),
Skulika - (Valjavec),
Sladčica - (Valjavec),
Sladčika - (žumberak),
Sladkača - (Sabljar, Zrin),
Sladkiša - (Karlovac) v. Sladkuša,

Sladkuša - (Draganić),
Slatika - (Varaždin) Cf. Slačika,
Smuda - (Valjavec),
Srabljivača - (Petrinja),
Srblivka - (Varaždin),
Srčika - (Stojanović, Slavonija),
Srčika - za dugo čuvanje u pivnici, obilno rodi (Kempf),
Srčika žilava - žilavija i krupnija od srčike (Cepelić, Vuka),
Stučka - dugoljasta (Valjavec),
Stučnica - duga žuta (Valjavec),
Svrdljenka - (Šulek),
Šapulika - (Valjavec),
Šarenica - crljenkasta krupna sladka (Veselić),
Šarenika - rumena prutasta nakisela (Cepelić, Vuka),
Šaruljika - (Požega),
Ščrbutika - (Severin),
Šilika - (Valjavec),
Šipina - zelena, dugoljasta kao ružin šipak (Cepelić, Vuka),
Šipulika - (Podravina),
Široklača - (Podravina),
Škrabotinka - (Brlaković Gradišće),
Škrabutike - (Varaždin),
Škrebetuj - dozrijevajuća o Miholju (Cres),
Škrebutika - Valjavec) v. Škrebetuj,
Špiclin - (Valjavec),
Šrokulika - (Brlaković Gradišće),
Štuclin - (Valjavec),
Štučika - ozdol zaošiljena (Valjavec),
Štučnica - (Valjavec Rad),
Štulčeta - (Brlaković Gradišće),
Tafatnica - v. Tefetnica,
Tafetnica - Taffetapfel (Varaždin),
Tanjirača - v. Tanjurača,
Tanjurača - (Virovitica), Tellerapfel (Stojanović),
Tikvača - najveća zelena kisela (Veselić),
Tofatnica - v. Tofetnica,
Tofetnica - Taffetapfel (Zagreb, Valjavec),
Trdača - (Valjavec),
Trdelika - (Brlaković Gradišće),
Trdica - (Valjavec Rad),
Trdična - (Valjavec),
Trdika - vrlo tvrda (Varaždin),
Trpika - (Sabljar, Valjavec, Zagreb),

Tučka - duguljasta (Oroslavlje) v. Stučka,
Tunja - (Valjavec Oriovac),
Turkinja - kisela crvena, kad ustoji, uprhne (Stojanović),
Tvrđokožnica - zelena dugo se drži (Severin, Sabljari, Goljak),
Učešljina - nakisela (Stojanović),
Venika - kisela (Valjavec),
Vmazanka - (Istra),
Vrbika - (Valjavec),
Vusina - (Valjavec),
Zelenika - krupna zelena zimska (Veselić, đakovo, Križevci),
Zelenika - izvrstna moština (Kempfer),
Zimica - zimska (Valjavec),
Zimnjača - nakisela, za jelo kad ustoji (Stojanović),
Zlatka pjegava - gefleckter Goldapfel (Sabljari),
Zobenica - dozrijevajuća kad i zob (Varaždin, Valjavec),
Zobenika - (Valjavec Varaždin) v. Zobenica,
Zobenka - (Valjavec Varaždin) v. Zobenika,
Zvezdica - (Valjavec),
Železnica - (Valjavec),
Žetvenjača - sladka, zelena rana osrednja (Cepelić, Vuka),
Žetvenka - crvena rezka najranija jabučica (Križevci).

2. KRUŠKA (*Pirus communis*, Gemeiner Birnbaum, common pear)

Pirus achras Wallr (Grtn.):

hruška divja - Holzbirn (Sladović, Senj), *Pirus achras* Grtn. krušvić - (Istra),
lesnika - P. a. Grtn. (Belostenec),
lesnjača - (Belostenec).

Pirus amygdaliformis Vill.:

trnovača - (Stulli, Visiani).

Pirus cuneifolia Visiani :

trnovača - (Vodopić).

Pirus silvestris Mnch. :

kruška divja - (Kuzmić, Visovac),
kruška divjača - (Belostenec) ,
divjakinja - (Sabljari) Holzbirn,
divljaka - (Šulek),
drobnica - (Sladović, Primorje).

Pyrus communis L. :

kruška - (Mletci 1415, Vodopić, Valjavec), (Poslovice: Medved je reko: rodit će kruške. Kad se medvjed nije mogao popeti na krušku, reče: Nijesu ni zrele. Vodopić; Gosposka ženska je kakor žlahtna kruška: će je le majheno nagnjila, vsa je grenka. Valjavec),

krušva - (Primorje),

krušvica - (Primorje), (krušvica se potresuje s vrhom zelenim, pod njom mi je posteljica zlatom krivena. Primorje)

hruška - (Jambrešić, Primorje),

hrušva - (Primorje),

ruška - (Zagreb), (Brlaković, Gradišće).

Vrsti i suvrsti kruške:

Arapka - tvrda crnkasta (Sabljar),

Arapinka - tvrda cnkasta (Sabljar),

Baklača - velika (Sabljar, Makarska),

Bakvača - *Pyrus pompejana* (Visiani),

Bartolovčica - (Kalnik),

Bartolovka - velika žuta mirisna zrela o Bartolu (Stojanović),

Bartolšica - o Bartolovu zrela (Valjavec, Varaždin),

Basanjka - (Valjavec),

Basanka - v. basanjka,

Batvača - *pera buon christiano* (Skurla, Stulli), pol funte i teža (Cepelić, Vuka, Bjelovar), Pfundbirn,

Belica - (Varaždin),

Belka - (Valjavec, Varaždin) v. Bielka,

Bergamota - (Sabljar),

Bisanjga - (Valjavec, Zagorje),

Blatnica - (Zelina),

Bosanka - *pyrum bosnense* (Belostenec, Zagreb), v. Basanjka,

Božanka - *Gottesbirn* (Veselić),

Brašnarka - (Veselić) v. Brašnena,

Brašnenjara - brašnena mesa (Stojanović),

Brašnenka - žućkasta malena suha sladka brašnena (Veselić),

Buzdohanlija - (Stulli), v. Buzdovanlija, Batvača,

Buzdovanka - (Veselić), v. Buzdovanlija,

Buzdovanlija - ovelika žuta i crljena (Veselić) Bluzerbirn (u Srijemu =karamanka),

Carevka - (nj. Kaiserbirn) (Stojanović), v. carka,

Carevka iztočna - (Visovac),

Carka - (Veselić), v. carevka,

Cesarka - njem. Kaiserbirn (Veselić),

Cikovka - ljetna žuta sočna (Veselić, Vuka),
Crkovnica - (Valjavec, Rad),
Crnica - (Sabljar),
Crnika - (Slavonija),
Crvenka - tamno-zelene i crvena (Veselić, Vuka),
Cverglin - (Varaždin),
Cvrgli - (Zagreb), v. cverglin,
Čepekva - ljetna (Sabljar),
Čepnjata - *Pyrus dolabeliana* (Belostenec),
Črešnjavka - (Valjavec),
Črešnjevka - sitna žuta dolazi s trešnjama (Križevci),
Čepeklija - (Požega),
Dinjščica - (Varaždin, Valjavec),
Dišavina - (Samobor),
Dugica - (Valjavec),
Dula - (Valjavec),
Funtača - (Zelina),
Funtarka - (Slavonija),
Funtenica - velika debela (Zagreb),
Golica - gladke kože (Sabljar),
Gospojčica - (Sabljar, Zagreb),
Gospojinjača - (Orahovica),
Grozdenka - žuta dozrieva o berbi grožđa (Križevci),
Guzara - (Valjavec, Virovitica),
Gajdinščica (Varaždin),
Hošpička - (Varaždin),
Ilijevčica - (Varaždin),
Ilinjača - (Valjavec),
Jačmenka - (Zelina),
Jagodnjača - sladka dugoljasta, zrela kad i jagode (Stojanović),
Jagodnjača - žuta dugoljasta sladka zrela oko Petrova (Veselić),
Jagupaljka - (Parčić, Cres, Istra), v. jakopaljka,
Jakobovka - žutocrljena, dozrieva o Jakopovu (Valjavec),
Jakopaljka - jakobibirn (Stojanović), v. Jakobovka,
Jakopljevka - (Valjavec, Medjimurje),
Jakopščica - (Varaždin),
Jakopšica - v. jakopščica,
Jakopovčica - (Valjavec), v. Jakobovka,
Jakopovka - (Valjavec), v. Jakobovka,
Jakovka - crljenkasta brašnava (Veselić),
Janinčica - (Samobor),
Jarša - Ursulabirn (Sabljar),
Ječmenka - žuta mirisna okrugona zrela o Petrovu (Veselić),

Jesenjka - jesenska (Valjavec),
Karamanka - ovelika dugoljasta (Stojanović), v. buzdovanlija (Dunje ranke,
dunje ranke kruške karamanke),
Konjara - (Šulek),
Konoplenka - (Valjavec),
Konopljenka - (Valjavec, Slavonija),
Konoplješćica - (Kalnik),
Kornjavica - (Cernik),
Kožara - (Slavonija, Stojanović), v. kožarka,
Kožarka - Lederbirn (Veselić),
Kraljevčica - malena žuta zrela o Kraljevu (Podravina),
Kraljevka - (Zelina),
Kraljica - (Valjavec, Zagreb),
Kraljovka - (Valjavec) v. Kraljevka,
Kramuška - (Valjavec),
Križevka - (Valjavec, Zagreb),
Kruška vuška - (I. Sabljar),
Krvavka - Blutbirn (Valjavec),
Kučlji - (Varaždin),
Kukova kruška - (Sabljar),
Kazanka - Lazarinenbirn (Veselić),
Lepka ruška - *Pyrus nivalis* Jacq. (Sabljar, Zagreb),
Lesnika - Valjavec v. lesnjača,
Lesnjača - *Pyrus achras* Grtn. (Belostenec, Valjavec),
Lieščica - (Valjavec),
Lončara - krupna osobita ugodna teka (Cepelić, Vuka),
Lovrenčica - (Valjavec),
Lubeničarka - osrednja vavoljasta, crljenkasta (Veselić),
Magdalenčica - (Zagreb),
Magdalenka - (Valjavec),
Magdalenščica - sitna crvena (Valjavec),
Magdaleščica - (Kalnik), v. Magdalenščica,
Magdalenšnica - sitna crljena (Valjavec),
Majmuška - (Valjavec),
Makarija - *pyrum sementinum* (Belostenec),
Makarija biela - (Kalnik),
Makarija crna - (Kalnik),
Makavščica - sitna mekana (Valjavec), v. Makovčicam,
Makovčica - (Valjavec), v. Makavščica,
Makovka - (Valjavec), v. Makovčica,
Malomešnica - dozrievajuća o maloj maši (Valjavec),
Mandalenščica - dozrievajuća o Mandaljeni (Cres),
Mandaljenka - crvena žuta zrel o Mandaljeni (Križevci),

Margaretača - kruščica dozrijevajuća o Margiti (Križevci),
Margetinščica - dozrijevajuće o Margaretinu (Zagreb),
Margetiščica - (Valjavec), v. margetinščica,
Maslenka - njem. Butterbirn (Sabljar),
Medanjka - (Valjavec),
Medarka - (Oriovac, Valjavec),
Medenka - medena sitna ko divljaka (Cepelić, Vuka),
Medmešica - (Valjavec),
Mednica - sitna vodena sladka zrela o Vel. Gospi (Veselić),
Mednjak - Honigbirn (Veselić), v. Mednica,
Medovka - (Parčić, Cres, Istra),
Medunka - (Parčić, Cres, Istra),
Medunjika - (Zagreb),
Medvenka - (Valjavec),
Medvenika - okrugljasta žuto-crv. zrela med mašami (Zagreb),
Mejmešnica - (Kalnik),
Memešnica - (Valjavec),
Mesulja - okrupna okrugla, treba da ugnjili (Cepelić, Vuka),
Miholjača - velika okrugla, ostavlja se za zimu (Stojanović),
Miholjka - žuta dozrijevajuća o Miholju (Zagreb),
Mirisavka - žuta mirisna kruščica (Stojanović),
Mirišavka - (Šulek),
Mlečica - (Varaždin),
Mokavka - brašnava (Valjavec),
Mokuvčica - (Valjavec),
Moslavka - (Orahovica),
Mukovčica - (Varaždin),
Muškatuljka - Muskatellerbirn (Cres),
Nemeška - Valjavec v. nemiška,
Nemiška - (Valjavec),
Nemušnica - (Varaždin),
Njančica - (Valjavec),
Obleznjenka - (Valjavec, Križevci),
Obručnjara - ljetna žuta sočna (Cepelić, Vuka),
Obsenka - (Kalnik), v. ovsenka,
Ošpička - (Valjavec),
Ovsenka - (Valjavec),
Ozimača - (Lužani),
Ozimica - pozna (Orahovica),
Ozimina - (Valjavec, Oriovac),
Ozimnjača - (Radnić),
Ozimnjaka - (Visiani), v. Zimnjača,
Paprenka - (Veselić) v. paprenjača,

Paprenjača - crljenkasta osrednja za ošap (Veselić),
Pegavica - pjegava zelenkasta sočna (Stojanović),
Pepelinka - osrednja (Veselić),
Pešanjka - (Valjavec),
Peščanjka - (Valjavec),
Peščenka - (Zagreb, Valjavec),
Petrošćica - dozrijevajuća o Petrovu dne (Cres),
Petrovača - rana mirisna (Sabljar, Dalmacija),
Petrovčica - (Zagreb, Draganić),
Petrovka - (Podravina),
Pišivka - (Valjavec),
Plavčica - (Valjavec, Oriovac),
Pljucara - zelena sočna (Cepelić, Vuka),
Pljuskača - (Požega) v. razbijača,
Pljuskarica - razbije se kad pada, v. razbijača,
Pogačica - nalik na medenku, nije tako sladka (Cepelić),
Pogačnica - (Valjavec, Kalnik),
Potrkva - (Valjavec),
Požežanka - (Veselić),
Prašnjara - (Valjavec, Oriovac),
Prečevka - mirisna, malko opora, najrodnija (Cepelić, Vuka),
Presedača - (Valjavec, Rad),
Presednjača - (Valjavec, Rad),
Prosenjača - (Valjavec),
Prudnjača - sitna tvrda, za jelo kad se ugnjili (Stojanović),
Putrača - Butterbirn (Bjelovar),
Ranka - sitna sladka (Stojanović),
Razbijača - okrupna tečna, razbija se (Stojanović) Plutzerbirn,
Rešetarka - resseta (Visiani), krupna (Veselić),
Roslovska - (Varaždin),
Rumenlija - osrednja (Veselić),
Rana ruška - (Sabljar),
Ružica - Rosenbirn (Sabljar),
Sladčica - zelena jesenjska, Zuckerbirn (Sabljar),
Sreblivka - (Valjavec), v. srahlivka,
Steničarica - (Valjavec), v. steničarka,
Steničarka - žuta mirisna piknjasta zrela o V. Gospi (Križevci),
Stjeničarka - v. steničarka,
Strfljičak - sitna (Lužani), v. štrfički,
Stučka - duguljasta (Valjavec),
Svrakača - osredna (Veselić),
Šakača - (Bjelovar),
Šefek - (Podravina), v. šefica,

Šefica - (Podravina),
Šemendija - (Valjavec),
Šifulika - (Valjavec, Zelina), v. šefica,
Šipak - (Bjelovar),
Špičaki - (Valjavec),
Špički - (Valjavec), v. špičaki,
Štefiček - v. štrfič,
Štefički - (Valjavec, Varaždin), v. štrfiček,
Štrfič - *P. moschatulum* (Belostenec), Muskatellerb. (Zagreb),
Štrfiček - *Pyrus favoniana* Plin. (Zagreb), v. štrfič,
Štrženjka - (Valjavec),
Štučica - žuta liepa, dospieva oko Ilije (Križevci),
Štučka - (Kalnik, Valjavec),
Tepka - Mostbirm (Križevci),
Tepka bela - (Klanjec),
Tepka crna - (Klanjec),
Tikavčica - (Veselić), v. tikvica,
Tikvenčica - *pyrum cucurbitinum* (Belostenec),
Tikvenica - (Valjavec, Oriovac),
Tikvenjača - (Valjavec, Oriovac),
Tikvenščica - (Valjavec),
Tikveščica - (Petrinja),
Tikvešnica - (Valjavec), v. tikvica i slične,
Tikvica - sitna sočna nalik na tikvicu (Stojanović),
Tikvica bogečka - (Varaždin),
Tikvičica - sitna sočna nalik na tikvicu (Stojanović),
Tikvičica - sitna, *Lämmerschwanzbirn* (Veselić), v. tikvica,
Tikvičarka - rana na tikvicu nalik, tečna (Cepelić, Vuka),
Trdača - tvrda (Valjavec, Rad),
Trdica - (Valjavec, Pitomača),
Trlica - (Parčić, Cres, Istra),
Trnovača - osrednja tvrda sladka zrela o V. Gospi (Veselić),
Trnovka - (Šulek),
Trpika - (Slavonija),
Tunjičica - (Zagreb),
Velikomešnica - kao steničarka tanje kore zrela o V. Gospi (Križevci),
Velikomešnjača - v. velikomešnica,
Vidovača - o Vidovu dozrievajuće (Šulek),
Vodeničarka - (Našice), *Wasserbirm?*,
Vodnjača - hruška-, *pyrum falernum* (Belostenec),
Vodnjača - crljena sočna slabo kusna (Stojanović, Veselić),
Vodnjara - (Stojanović), v. vodnjača,
Vodenka - (Valjavec, Zelina),

Vrkopaljka - (Valjavec, Oriovac),
Zalogajci - (Cernik),
Zelenika - (Valjavec, Jastrebarsko),
Zimica - tvrda, koja se zimi vari (Varaždin, Valjavec),
Zimičnica - (Valjavec),
Zimika - (Valjavec), v. zimica,
Zimljača - pyrum serotinum (Stulli), njem. Winterbirn,
Zimnjača - Winterbirn; ima ih više felah (Veselić),
Zimnjara - zimska (Veselić), v. zimnača,
Zimovka - Winterbirn (Sabljari),
Zimska - (Šulek),
Zimščica - zimska (Valjavec, Rad),
Zobenica - (Varaždin),
Zobenika - (Varaždin) češ. zobanka (=Barkhausia),
Zobenjača - (Samobor), v. zobenica,
Zobnica - (Kalnik),
Zokol - (Cres),
Žetvenjača - slična ječmenki (Cepelić, Vuka),
Žetvenka - o žetvi zrele (Stojanović; Schnittbirn (Veselić),
Žitnica - (Valjavec),
Žučka - (Lužani),
Žutica - (Podravina, Veselić),
Žutika - (Valjavec),
Žutulja - sladka brašnava žuta (Veselić),

3. ŠLJIVA (*Prunus domestica*, Pflaume, garden plum)

Prunus domestica L.

šljiva, cslav. sliva, rus. sliva, češ. sliva, polj. šliwa, luž. sliva, slovka,
lit. sliva, madž. szilva,

(Razbolje se mlado neudato,
dolazi mu mlado neženjeno;
"boluj, dušo, al nemoj umrieti,
ja ću tebi ponude donieti:
s mora smokve, iz Mostara grozde,
s jablan-drva jablanskih jabukah,
suhih šljivah sa sirovih granah.)

Zagonetka: Liepa koza ljeposava, liepa sina okozila, a unuka

mahnitoga =

Šljiva i šljivovica, Novak),
sliva - (Vodopić, Zagreb).

Vrsti i suvrsti šljive:

Bardaklija - (Stulli), *Prunus damascena* L.,
Bedevnika - (Valjavec),
Belica - (Kalnik, Sabljari),
Beliga - (Valjavec),
Belika - (Valjevec),
Belka - (Kalnik),
Biki - (Šulek),
Bistrica - koja se suši (Zagorje, Belostenec),
Bistričanka - (Valjavec, Podravina), v. Bistrica,
Bistrička - (Varaždin),
Bjelica - *Weisszwetschke* (Stojanović),
Bjelika - (Požega),
Bjeličica - (Zagreb),
Brašnjara - (Slavonija),
Bubuljica - sitna okrugla (Brlaković, Gradišće),
Ciborica - *Prunus insititia* (Slavonija),
Crni trn - *Prunus spinosa* (Vodopić),
Crnica - *gemeine Zwetschke* (Valjavec, Virovitica),
Cupalica - (Belovar),
Čupanka - (Valjavec),
Češljakica - (Valjavec),
Črlenika - crljena okrugla debela (Valjavec),
Črnica - (Valjavec),
Dorancija - (lat. *Duracina*, nj. *Doranzien*), (Varaždin), v. Durancija,
Drnica - (Valjavec),
Drobnika - drobne kao trnulja (Valjavec), v. Drobnica,
Dronculja - sv. Debele šljive (Valjavec),
Dugolača - (Valjavec),
Durancija - (lat. *Pruna duracina*) (Belostenec),
Dvojkača - (žumberak),
Glodavica - (Valjavec),
Golica - (Valjavec, Svibovec),
Jačmenčica - (Zagreb),
Jačmenka - (Samobor),
Jajača - krupna šljiva u Zrinu (Sabljari),
Kalanica - (Valjavec),
Kalanka - (Valjavec, Varaždin),
Kobila - (Valjavec),
Konjarica - krupna okrugla (Valjavec),
Kruglača - sitna okrugla (Valjavec),
Kruglica - (Varaždin), v. Kruglača,

Medenika - rana,
Medunika - (Kalnik, Valjavec),
Modreščica - (Valjavec),
Modrica - (Mletci 1415; Križevci, Valjavec),
Motičanka - (Našice),
Mudača - (Valjavec, Sabljari), v. Jajača,
Okruglica - (Valjavec),
Okruglica-zerdelija - Ei-pflaume (Stojanović),
Oršljača - (Belovar),
Oslica - (Samobor),
Ošljača - biela (Valjavec, Pitomača),
Ošljaga - (Valjavec),
Ošljava - pola crvena i pola žuta (Valjavec),
Pasjara - (Orahovica), v. Pesika,
Pesavica - (Šulek),
Pesavka - (Valjavec), v. Pesovka,
Pesika - (Kalnik),
Pesjača - dozrijevajuća o pasjih dnevih (Valjavec),
Pesovka - okrugla drobna (Valjavec), v. Pesavka,
Petroška - (Ivanić),
Petrovača - (Šulek),
Petrovčica - (Šulek),
Pintara - Julians-Pflaume (Veselić),
Pisanika - (Valjavec, Zagreb),
Požegača - (Sabljar, Bosna),
Požežka - (Šulek),
Praprotnica - (Šulek),
Prcavka - (Veselić),
Prdača - (Valjavec),
Prdla - (Valjavec),
Prepretnica - (Varaždin),
Preprotnica - (Valjavec),
Preprutnica - polak biela a polak crljena (Valjavec),
Proskulja - (Sabljar),
Prskulja - (Šulek),
Pucara - (Veselić),
Punguza - (Valjavec, Oriovac),
Radikovica - (Veselić),
Ramnika - (Valjavec, Zagreb),
Ranica - (Bjelovar),
Rodnika - crvena sitna okrugla rodna (Sabljar, Valjavec),
Runika - (Valjavec, Kalnik),
Ružica - (Šulek),

Savka - (Sabljar),
Sliva-modrica - *Prunus (domestica) L.* (ruk. Mleci 1415. God.),
Sliva-dušica - prugno verdachio (Skurla), frc. Reine Claude.,
Slivci - (Rugvica), v. Sljivci,
Slivun - najveća vrst šljive (Sabljar),
Sljivci - (Sabljar, Zrin), v. Slivci,
Šljivice divje - pruna sylvestria (Visovac),
Špaika - (Valjavec),
Špengli - žuta duguljasta (Valjavec), češ. Špendláky,
Štrfiček - drobna (Valjavec),
Tičarka - (Valjavec, Kalnik),
Torgunja - Eierpflaume (Stojanović),
Trgulja - (Stojanović),
Trnjača - (Šulek),
Trnoslavka - (Valjavec), cf. Trnošljiva,
Trnoslek - sitna okrugla (Varaždin),
Trnoslika - sitna okrugla (Varaždin),
Trnosljevka - sitna okrugla (Varaždin),
Trnošljiva - *Prunus insititia* (Pančić),
Trnovača - *Prunus insititia* (Veselić),
Trnulka - sitna okrugla (Varaždin),
Trojačnica - (Valjavec), (Trojaci = Duhovi),
Turgulja - nakisela (Brlaković, Gradišće),
Turgunja - nakisela (Brlaković, Gradišće),
Vlajinjača - (Valjavec, virovitica),
Vrdača - (tal. Verdacchia), frc. Reine Claude.,
Zelenjara - (Veselić), češ. Zelenka, franc. Reine Claude,
Zerdelija - *Prunus domestica myrobolana* Desf. (Veselić),
Zerdenlija - *Prunus domestica myrobolana* Desf. (Veselić),
Zimičnica - (Valjavec),
Žutača - čisto žuta (Valjavec),
Žutika - (Valjavec).

4. TREŠNJA (*Prunus avium*, Süsskirsche, sweet cherry)

Prunus Cerasus L.

trešnja (krieša, kriešva, krišva), slov. črešnja, češnja, rus. čerešnja, bug. čireši, čereši, češ. Štržešnje, slč. čerešnja, polj. Czerešnia, trzešnia, luž. Tržešenj, tržešnja,

trešnja biela, *Prunus Cerasus dulcis* (Visiani),
trešnja crna, *Prunus Cerasus juliana* (Visiani),

trišnja, cerasus (Durante, Stulli), Prunus Cerasus L. (Visiani), v. Trešnja, (Trišnje zrije čiste tilo. Smole od ovoga stabla s vinom piti, oprasća kašlja. Bart.),

trišnje ljute, Prunus Chamaecerasus L. (Dur.).

Prunus Chamaecerasus L. (Cres)

Triesla, trišljina, ljute trišnje, višan, divlja višnja, krušvić, oskorušvić, ternul, ternulić, (Zagonetke: Više od konja i vola, a brabonja kao koza. Novak. Kaj je to? Belo kak sneg, zeleno kak detela, crljeno kak krv, a deci mirisi. Valjavec)

Prunus Cerasus L.

trešnja, trišnja, krieša, kriešva, kriša, krišva, česna, češnja, črešnja - (Brlaković, Gradišće) (Poslovica: Od črešnje do višnje -- ako ča nij' dobro načinjeno), črišnja.

Vrsti i suvrsti trešnje:

Aršlama - vel kao mali orah, žučkasta i crljenkasta (Veselić),

Aršlamija - (Veselić), v. Aršlama,

Ašlama - najbolja u Slavoniji (Sabljar), v. Aršlama,

Babrljanke - gelbe Knorpelkirsche (Veselić),

Belica - (Valjavec),

Belika - (Valjavec),

Bilica - (Primorje),

Bjelica - bijela, sladka, ko lješnik (Veselić),

Boha - malička crna (Valjavec, Varaždin),

Buha - (Valjavec), v. Boha,

Cepanica - žučkasta (Valjavec),

Cepika - Pelzkirsche (Varaždin),

Cipanica - (Primorje), v. Cepanica,

Crnica - schwarze Herzkirsche (Veselić),

Crnka - (Karlovac),

Črenz beli - (Varaždin),

Črenz črni - (Varaždin),

Črnica - (Valjavec),

Črnika - (Valjavec),

Divjaka - Prunus avium L. (Primorje),

Divljača - crna drobna (Valjavec),

Divljica - (Veselić), v. Divljača,

Draganlija - pola bela pola crvena (Visiani),

Drobnica - Prunus avium L. (Zagorje),

Dubak - (Sabljar),

Fićura - sitna kao pasulj (Veselić),

Fićura divja - (Sabljar),
Fićura pitoma - (Sabljar),
Fućkara - (Orahovica), v. Fićura,
Harskavica - (Cres), v. Hrskavac,
Hrskavac - (Vukasović),
Hrustača - cerasum duracinum (Belostenec), Knorpelkirsche,
Hrustavica - cerasa duracina (DB), Knorpelkirsche (Vodopić),
Hrustavka - Knorpelkirsche (Sabljar),
Hrustika - črešnja- (Belostenec) cerasum duracinum,
Hrušt - Knorpelkirsche (Vukasović),
Hruštavac - Knorpelkirsche (Vukasović),
Kosteljača - cerasum durancinum (Belost), Knorpelkirsche,
Kostjelica - (krieša-), cerasa duracina (Stulli),
Lavranka - (Primorje),
Marača - (Sabljar),
Maraska - (t. Marasca), P. Cerasus L. V. Marasca Vis. (Lmb.),
Mehkuš - (Primorje),
Mekuša - crnica (Istra),
Ranka - pola biela, pola crljena, dosp oko spasova (Veselić),
Rštavac - schwarze Knorpelkirsche (Vukasović), v. Hruštavac,
Rušč - (Virovitica), v. Rušt,
Ruškinja - nalik aršlami, krupnija mesnatija crljena (Veselić)
Rušt - crljena i tvrda (Veselić, Sabljar), v. Hrušt,
Ruštavac - crna krupnija od ruškinja,sladka dosp svršlip (Ves),
Rušti bieli - (Parčić, Cres, Istra).
Rušti crni - (Parčić, Cres, Istra),
Rušti crveni - (Parčić, Cres, Istra),
Sitnica - Vogelkirsche (Veselić),
Tamjanika - Muskatellerkirsche (Vukasović, Veselić),
Trdika - (Valjavec),
Trustavka - (Šulek),
Tvrđica - (Primorje),
Vidovka - crvena, sitnija od ruškinjah, a malo kisi (Veselić),
Vodenjača - t, cerasum tenerum (Belostenec),
Vtičarica - (Valjavec),
Vtičarka - (Valjavec),
Žutika - (Valjavec).

5. VIŠNJA (Prunus cerasus, Sauerkirsche, sour cherry)

Prunus Cerasus austera Ehrh.

·cslav. višnja, rus. višnja, višina, višnjak, bug. višna, češ. višnje, pol. wišnj,
wišnia, luž. višenj,

višina - visciola (Aquila, Buć, Stulli, Visovac), Prunus (Ceras.)
austera Ehrh. (Visiani),
višna - (Pomoz bože, devojčica! Bi li meni višen dala? Ja bi tebi višen dala,
da bi višne kupovala. Valjavec),
višnja - (Brlaković, Gradišće),
višnja divlja - Prunus Chamaecerasus Jacq. (Vukasović).

Vrsti i suvrsti višnje:

Marača - (Sabljar) v. Maraska,
Maraska - (Visiani, tal. Marasca) P. Cerasus L. Var. Marasca,
Španjorka - (Varaždin),
Špinjurka - (Varaždin).

6. BRESKVA (*Prunus persica*, Pfirsch, peach)

slov. breskev, bresku, rus. broskvina, bruskvina, persik; bug. praskva, češ.
bržeskev, nroskev, bržeskinje, slč. broskva, polj. brzoskwinia, brzoskiew, luž.
brješčca, Amygdalus Persica L.,

breska (Vukasović, Vujičić)
breskva (Sabljar),
briska (I Sabljar; Brlaković, Gradišće),
briskva (I. Sabljar),
praska (Sinj, Kuzmić, Visovac; Lambl),
praska žuta., armeniac (Bartulović, Makarska),
praska runjavica suvrst maljave praskve,
praskva (Mletci 1415),
praskva žuta Prunus Armeniaca L. (Vis),
proskva (Mletci 1415),
šaptelija (Arkiv Ij.),
šeftalija (Vuj),
šeptelija (pers. šavtali), rus. šeptala, persicus (Belostenec), (Sabljar) 2
suvrst breskve (Cernik),
ševtelija (= bajam, Slavonija),
šljive egipatske - perseo (Sinj).

Vrsti i suvrsti breskve:

Belača - (žumberak),
Cipanica - velika, koja se od koštice ciepa (Goldoni, Skradin),
Durancija - (Valjavec),
Glođanica - omanja, od koštice se neciepa (Goldoni, Skradin),

Glodara - (Valjavec),
Glođva - Duranze (Vukasović),
Golača - (žumberak),
Golenka - (Valjavec, Varaždin),
Golica - gladka (Zagreb),
Golična - (Valjavec),
Golušavka - (Valjavec, Virovitica), v. Golica,
Gorična - (Šulek),
Gulica - (Valjavec, Varaždin),
Kalajinka - (Varaždin),
Kalanka - (Vukasović),
Kalanica - (Valjavec),
Kamenščica - (Valjavec),
Joštenica - (Vukasović), Hartling(Pfirsich),
Krvavica - (Valjavec),
Krvavka - crvena mesa, Blutpfirsich (Varaždin),
Krvavuša - Blutpfirsich (Valjavec, Virovitica),
Lupija - od pice se lasno luči (Vod, Stulli),
Malanka - (Valjavec),
Malanjka - (Valjavec),
Pamučarka - pamičava (Vukasović),
Runjavica - (Šulek),
Šafranjka - žuta mesa (Valjavec),
Šeftelija - (<tur. šeftali <pers. šeftalu = breskva),
Šeptelija - (Cernik),
Ševtelija - v. šeftelija,
Žutica - (Varaždin),
Žutka - (Cernik).

7. BAJAM (*Prunus amygdalus*, Mandelbaum, almond)

Amygdalus communis L.

Naziv bajam (od tal. baiamo) zabilježen je početkom 18. stoljeća (Kušić, Sinj), (Visiani, Split 1828.), (Dellabella 1878) a Ivanišević navodi riječ bajama 1902. u Poljicima. (U Zlarinu je naziv bajama.)

Zagonetka: Puna sitnica bajamah, među njima orah (= Zvezde i mjesec).

Naziv badem (tur. badem < perz. badam < sanskrt. badama) je Šulek našao samo u Vukovom rječniku. Naziv bajam navodi Anić (1994) navodi kao regionalizam uz badem. Najstariji zabilježeni naziv je mendol (Mletci 1415).

(Zagonetka: Puna sitnica bajamah, među njima orah = Zvezde i mjesec, Novak)

badem - (taj naziv Šulek navodi samo jedamput iz Vukovog rječnika, u kojem se nalazi i naziv bajam iz Crne Gore i menduo iz Dubrovnika).

bajam - mandorlo (Visovac, Sinj),

mandorlo - (Dellaella, Visovac)

mendol - (Mletci 1415),

mendul - (Novak, Hvar),

mendula - (Parčić),

menduo - (Visiani, Dubrovnik),

mjendela - (Mikalja 1651),

mjendelak - (Vodopić),

mjendeo - (Vodopić), (Poslovice: Ima lice kako mjendelovo cvieće.

Vodopić. A koliko je mjendela tak ? (Duić),

mjendeo sladki - Amygdalus dulcis Dec.

mjendol - (Isusovci),

mjenduo - (Aisch), slov. mandala, cslav. migdalj, bug. mindali, rus. mindalj, mrus. mandula, polj. migdal,

omendul - (Lambl), v. Mjenduo.

mandala - (njem. Mandel), rus. mindalj, polj. migdal, češ. mandla,

Amygdalus (communis) L. (Belostenec Jambrešić),

Amygdalus communis L. amara, grkiš, gorki bajam, grenki mandl,

Amygdalus communis L. sativa, sladki bajam, sladki mjendeo.

Amygdalus nana L. divlja praskva.

Amygdalus nucipersica Rchb. malanka, malanjka, pisani mandl.

8. ORAH (Juglans regia, Edelwalnuss, Persian walnut)

Juglans regia L.

ora (Slavonija), orah (Vodopić), slov. oreh, cslav. orah, oreh, rus orjeh, češ. oržech, polj. orzech, luž. vorech.

orak (Visiani),

oreh (Valjavec) Zagonetka: žuhkokakti pelin, trdo kakti kost, a
sladko kakti med,

orjeh (Stulli),

orih (Mletci 1415), nux regalis, Juglans regia L. (Sabljar)

(Nagnulo se j' drivce orihovo

na prelipo lice Ivanovo. Primorje); orih (Brlaković, Gradišće).

Vrsti i suvrsti oraha:

Debeljaši - (žumberak),

Hrustavec - (Kalnik, Valjavec),

Jabučnjak - (Valjavec, Zagreb),
Kalanec - (Valjavec),
Kostelj - (Stulli), Steinnuss,
Kostiš - (Valjavec, Pitomača), Steinnuss,
Kostjak - (Kalnik),
Koščak - (Varaždin),
Koščenjak - tvrdi (Samobor),
Koščičnjak - (Valjavec),
Koščunac - Steinnuss (Cernik), v. Koštunjak,
Košnjak - (Valjavec),
Križevčak - (Varaždin),
Luščak - (Valjavec, Podravina),
Luščinjak - (Valjavec, Zagreb),
Mehkiš - (Valjavec),
Mekiš - (Žumberak),
Mekša - mekani (Vukasović),
Mekuš - mekani (Vukasović),
Stuček - orah-koščak, Steinnuss (Varaždin),
Tvrđa - tvrdi (Vukasović),
Vlaškiš - debeli (Samobor).

9. KOSTANJ (*Castanea sativa*, Edelkastanie, Spanish chestnut)

Castanea vesca Grtn.

(drievo od *costagna* Mleci 1415.), rus. kaštanj, češ. kaštan, polj. kastan, magj. keszten

castanea (Mleci), castagnie (Pizzelli, Kuzmić, Aquila i Buch),

(Zagonetka: navrh hrasta šaka šaša,

i u šašu nešto gladko,

i u gladku nešto sladko. Novak.)

kostanj - (drievo od *costagna* Mleci 1415), Ovaj stari naziv očuvan i u gradišćanskom hrvatskom kao i naziv Kostajnica očuvan iz predturskih vremena, kostajn kajkavskih područja i koštan u Baranji pokazuju da je riječ kesten novija (mađ. keszten < tur. kestane < grč. kastanon < aram. kaskani),

kliesten (Sinj.),

kostajn - (Valjavec), (Zagonetka: Ludi otac, zločesta mati, sladka deca. Valjavec),

marun - *castanea vesca* var. *maron* (Šalinović, Sinj),

koštan - (Baranja).

10. LIJESKA (*Corylus avellana*, Haselnuss, European Hazel)

Corylus Avellana L.

slov. leska, cslav. ljeska, rus. lješčina, zaleščina, listovina, češ. liska, slč. lieska, polj. leszczyna, laska, laskowy orzech, luž. leščina, lješnička,

(Poslovice: I ljeskov je korien čvorav i kakav, al iz njega niču izpravni štapovi. Stojanović),

(Zagonetka: U ljeskov u prutu, u hrastovu trupu crvena zvjerka leži? Vino u bačvi. Slavonija).

drvo:

jezgarica - (Visiani, Stulli),

jezgra - (Visiani, Stulli),

lesjak - *Corylus Avellana* L. (Istra),

leska - *Corylus (Avellana)* L. (Belostenec),

leščina - *Corylus Avellana* L. (Valjavec, Rad),

lieska pitoma - (Sabljar),

liska - *nux pontifica*, *avelana* (Mleci 1415).

plod:

lešnjak - (Zag. Puno rešeto lešnjakov, samo jedan orah? Valjavec),

lješnik - (Stulli), (Posl.: Dva lješnika orahu vojska. Vodopić),

lišnjak - *avellana* (Mleci 1415), - *nuciuolo* (Kuzmić; Visovac),

lišnjak - *Corylus Avellana* L. (Brlaković).

11. MURVA (*Morus*, Maulbeerbaum, mulberry)

Morus alba L.

crnica - (AB, Stulli),

dud - (Vujičić Bosna) od tur. dut < perz. tut; tatarski šahtut,

morva - *celso* (Mleci 1415),

murva, biela murva (AB).

Morus nigra L.

murva crna (Visiani, Vodopić), slov. i murba, češ. moruše, polj. morwa, *celso* (Mleci 1415), *moro*, *gelso* (Kuz.) *Morus alba* L. (Dur. Vodopić),

(Zrasla mi j' murvica, pred lipi Ankin dvor,

doleti tičica, sede na murvicu,

začela kantati s prelipen ten glason. Primorje),

crijena murva - *moro roso* (Aquila, Buć),

Morus silvestris

murvac - (Novak, Hvar, Brač).

12. SMOKVA (*Ficus carica*, echter Feigenbaum, common fig)

Ficus Carica L.

čslav. smoki, bug. smokina, rus. smokva, smokovnica, polj. smokiew, rum. smokin, smokva (Mleci 1415, Vodopić)

smokvenica (Visiani),

figa (Sabljar),

(Zagonetka: Puna strina gnjida, svakomu je mila. Vrčević).

Ficus Carica silvestris L.

smokva-gluhača - (Visiani), divja smokva - glušica (Skurla), divja smokva (AB), gluha smokva (AB)

gluhača - sicomoro (Visovac), *Ficus Carica silvestris* L.

glušica divja, caprifico, fico selvaggio (Skurla).

Ficus Sycomorus L. egipcijska smokva

Vrsti i suvrsti smokve:

Belica - (Cres),

Bilica - (Rieka),

Biličica - (Novak, Dalmacija)

Bjelica - (Sabljar),

Bnetekinje - fichi grossi primaticci (Matthioli, Dubrovnik),

Brunjača - (Stulli),

Bružeta - (Vodopić),

Crnica - unutra biela (Sabljar),

Crni cvetki - s, turska smokva (Sabljar),

Crnjača - crnkasta (Goldoni, Skradin),

Cvećenica - (Šulek),

Cvetki crni - (Sabljar) v. Turska,

Cvićenica - (Rieka),

Cvitak - prva (Primorje),

Čilva - drobna sladka ploda (Cres),

Čivla - smokvica duga repa, najpoznija (Primorje),

Črnica - (Primorje),

Dinja - krupne izvana crne smokve (Primorje),

Đonovica - (Vodopić),

Docnica - pozna (Stulli),

Dršljivka - biela najlošija (Primorje),

Držkača - dugorepa Dalmacija (Goldoni, Skradin),

Dugača - duguljasta (Krk),

Dužica - duguljasta,

Dvojelika - Dalmacija (Novak),

Gunjača - (nalik na gunju?) Dalmacija (Goldoni, Skradin),
Hrstavica - (Primorje),
Hrstavka - duguljasta biela, unutra crvena tvrda (Primorje),
Jesenka - (Goldoni, Skradin) ,
Jurkovića - (Valjavec, Primorje),
Kerbašćice - biela (plod) (Cres),
Kilavica - (Primorje),
Kirica - (Valjavec, Primorje),
Laštrica - Dalmacija (Goldoni, Skradin),
Lisjaki - biela duga (Rieka),
Mačernikve - iznutra crvena (Rieka),
Mačrnika - (Primorje),
Malica - sitna sladka izvana zelena, nutra crljena (Primorje),
Manjuka - iznutra crljena (Sabljar),
Mečernjikve - (Cres), v. Mačernikve,
Mletkinja - (Stulli),
Morica - (Rieka),
Nosuja - dugoljasta (Krk),
Nosulja - dugoljasta (Krk),
Oblica - obla izvana zelena, iznutra biela netečna (Primorje),
Ozimica - (Stulli),
Petrovača - (Stulli),
Petrovka - najveća dozrijevajuća o Petrovu (Goldoni, Skradin),
Plakavica - (Stulli),
Poganka - (Primorje),
Povanka - (Primorje),
Pruva - duguljasta (Krk),
Pucalica - (Stulli),
Rogožnica - Dalmacija (Novak),
Sičavka - crljena, unutra biela ili crljena tvrda sitna (Prim),
Sušelica - (Vodopić),
Tirmunica - Dalmacija (Novak),
Turska - Sabljari v. Cvetki crni,
Ucvitak - crnkasta koja dva puta rađa (Krk),
Vlahinja - (Primorje),
Vodenjača - (Vodopić),
Vuki - crljenkasta duga (Sabljar, Primorje),
Zelenica - izvana zelena (Sabljar),
Zemljica - Dalmacija (Novak),
Zemoščica - Dalmacija (Novak),
Zimica - (Vodopić),
Zimljača - ovelika kasno dozrijevajuća (Goldoni, Skradin),
Zimuja - dozrijevajuća tek pred zimu (Cres),
Zimulja - (Krk).

13. MASLINA (*Olea europea*, Olivenbaum, olive)

Olea europea L.

maslina (Dična hodila među drugama,

kako danica među zvjezdama;

Nikad svijetlila svoga nesmetla,

Kako maslina zelen list.

(Pjevaju kod Dubrovnika nevjesti kad ju kite korunicom. Vodopić).

(Zagonetka:

Masno je, maslo nije;

zeleno je, žuč nije;

sladko je, med nije;

grko je, pelin nije. Novak)

olika (Zagreb, Sabljar, Belostenec),

oljika (Zagreb, Sabljar, Belostenec, Valjavec),

ulika (Belostenec, Parčić),

uljenika (Sabljar),

uljika (Sabljar).

divlja maslina - *Olea europea* Oleaster L. (Visiani),

dibjaka - m (Visiani) v. divlja maslina,

divljaka - m (Visiani), v. divlja maslina.

Vrsti i suvrsti masline:

Bjelica - (Visiani),

Brndičane - *Olea europea* var. *Oleaster* l. (Visiani),

Crnica - (Bulić),

Drobnica - (Bulić),

Dušica - (Visiani),

Jablanka - rastuća na stablu kao jablan (Goldoni, Skradin),

Krvavice - kao krvava; dugo se drži (Goldoni, Skradin),

Meganica - (Visiani),

Mesnica - (Visiani),

Mezanica - (Visiani), (Bulić),

Mrčakinja - (Visiani),

Murgulja - (Bulić),

Obljica - (Visiani),

Orkule - sitna a najbolje ulje daje (Goldoni, Skradin),

Oštrica - (Bulić)

Piculja - (Visiani), (Bulić),

Ponturica - (Visiani),

Slanica - (Šulek),
Šljivarica - (Šulek),
Uljarica - (Bulić),
Uljavica - (Visiani),
Zelenica - (Visiani),
Zelenka - (Visiani),
Želudarica - (Visiani), (Bulić),
Žutica - (Bulić),
Žutka - (Šulek).

14. NARANČA (*Citrus sinensis*, Orangen, sweet orange)

Citrus Aurantium R.

naranča (Mleci 1415), pomus citrina, narancius, nerantia (Belostenec),
arancio (Pizzelli, Kuzmić, Visovac), *Citrus Aurantium* Risso (Lambl),
pomaranča (Belostenec),
pomaranda (Belostenec, Sabljari),
pomoranda (Lazić, Srijem).

Citrus Limetta Risso,

sladki limuni - pomi di Adamo (Kuzmić, Dubrovnik), Adamsapfel,
lumija - pomo d'Adamo (Stulli, Vujičić, Dellabella).

15. LIMUN (*Citrus limon*, Zitrone, lemon)

Citrus Limonium Risso,

rus. limonj, češ. limoun; slov. limona
limona (Sinj, Visovac, Stulli, Lambl),
limun (Zafali se žuti limun na moru:

"danas neme ništa ljepše od mene !"

To začula zelenika jabuka:

"mal t' fala, žut limune na moru,

danas nema ništa ljepše od mene !" Nar. pj.)

lemun (tal. limone) (Kuzmić Dubrovnik, Dellabella, Stulli).

Citrus Medica L.

(rus. citronj, češ. citron, polj. cytryna)

citrona - (Belostenec),

citrun - (Sinj, Visovac).

Citrus Medica cedra L.
četrun (Cetrun Mletci 1415),
četruna (nar. pj.),
čidrun (Stulli),
čedrun (Dellabella, Stulli).

16. OSKORUŠA (*Sorbus domestica*, Speierling, service tree)

Sorbus domestica L.,
slov. oskurš, skur, skurš, cslav. oskoruša, češ. oskoruše, oskeruch,
oskoruch, oškeruše, voskoruše, slč. oskoruch, očkohruška, rum. skoreš,

orušvanica - (Praputnjak),
oskoruš - (Jambrešič, Gradišće),
oskoruša - (Mletci 1415),
(Zagonetke: Veće od vola, manje od miša; sladje od meda, grče o jeda;
oči beči,

zube keči, umriet hoćeš, poždriet nećeš. -To jest stablo, voće zrelo i
nezrelo

oskoruše. Vodopić.

Veće od grada, manje od jajeta; gorče od jeda, sladje od meda. =
stablo i plod

nezreli i zreli oskoruše. Novak.

Što mlado nikom nevalja, a kad ostari i caru valja? Vrčević.

Jagoda nezdrila i izsušena na suncu steže tilo. Bartulović)

oskorušnjak - (Vujičić, Bosna),
oskorušva (Mletci 1415),
oškoruš - (drvo = sorbus, sad = sorbum, Belostenec),
oškoruša - (Brač),
škoruša - (Brač),
škoruši - (Gradišće).

17. MARELICA (*Prunus armeniaca*, Aprikose, apricot)

Prunus Armeniaca L.
slov. amarelca, amrelca, rus. morella, morelj, češ. marhule, polj. morela,
njem. Marille.

marelica - (Sabljari, Zagreb),
kaiš - (Pizzelli, Aquila, Buć, Stulli),
kajsija - (Vodopić),

natipjerka - (cf. antipersicus), albercocco (Skurla), bricocolo, malus armeniaca (Stulli), armeniaco minore (Pz. AB.), Prunus Armeniaca L., praska žuta - armeniaco (Bart.) Prunus Armeniaca L., praskva žuta, P. Armeniaca L. (Visiani), v. prska žuta, kaiš, kajcija - (Vuk), armeniaccho maggiore o grisomele (Pz. AB. Atulli), (Vodopić), antić - (Visiani), antipraskva - (antiprasqua Mleci 1415), crisomillus, antepersicus, precoccia (Ml.), armelin - (tal. armellino), (Lambl), armelina (Visovac), (Sinj), armelinka (Visovac), (Sinj), jarmulin - (Valjavec), marulica - (Gjurgjevec) v. marelica, šveltelija - (Slavonija), mandalica - (Zagreb), marela - (Sabljar).

Suvrsti marelice

Golica - mandalica golica (Zagreb),
Kosmata - mandalica kosmata (Zagreb).

18. MUŠMULA (Mespilus germanica, echte Mispel, medlar)

Mespilus germanica L.

rus. mušmula, tatar. mušmula, češ. mišpule, njem. Mispel, polj. niesplik, neszpula

mušmula - (Kreševo), (Sabljar, Dubica)

(Poslovice: nepadaju iz neba pečene mušmule. S vremenom i sa slamom i mušmule zrenu)

beskole - (Danilo, Zadar),
bestula - (Mleci 1415),
masinjača - (Kreševo),
mušmula - (Kreševo, Sabljar, Dubica),
mušmulja - (Kuzmić, Dubrovnik),
mušmuljika - (Kuzmić, Dubrovnik),
načpola - (I. Sabljar) v. mušmula,
našpala - (Sabljar) v. mušmula,

našpela - (Sabljar) v. mušmula,
nespla - (Jambrešić, njem. Mispel)
nesplin - (Jambrešić, njem. Mispel),
nespolo - (Kreševo),
nešpil - (I. Sabljar),
nešplin - (Belostenec, Varaždin),
nešpola - (Stulli),
nešpula - (Pizzelli, Dubrovnik; Aquila, Buć),
nevestica - (Sabljar, Rieka).

19. DUNJA (*Cydonia vulgaris*, echte Quitte, common quince)

Cydonia vulgaris Oers.

bug. dunja, dulja, djul, češ. gdoule, polj. gdula, rus. dunja, mrus. hdul, dula.

(Liepo ti je niz polje gledati
žutu dunju među listovima
kano Maru među djeverima.)
(Ja usadih vitu jelu
tamo gore na planinu,
suproč jele žutu dunju,
a navrnuh žuber-vodu,
stavih stražu mladu momu.)

cunja - (Sabljar, Rieka),
dunja - (Stulli),
gunja - (Sabljar) rus. gunna, gunja,
kunja - (Vrančić), v. kutina,
kuta - (Jambrešić),
kutina - (Jambrešić),
kutinja - (Jambrešić),
mrkatunja - (Stulli, Vodopić)
tkunja - (tchugna, tcugna Mleci 1415, Mikalja 1651.),
tunja - (Jambrešić, Visovac, Sabljar).

20. OGROZD (*Ribes grossularia*, Stachelbeere, European gooseberry)

Ribes Grossularia L.

agroš - (Sabljar),
greš - (Šulek),
grešika - (Visovac),
grešpin - (= crespino, Dubrovnik),

pastrica - (Dellabella, Dubrovnik),
pastro groždje - (Dellabella),
grozdata kupina - (Visovac),
grozdiče morsko - uva crispa (Belostenec),
ogrešta - (Belostenec),
ogrozd - (Vujačić, Bosna),
egreš - (Mikalja prema lat. agresta),
jegrišt - (Belostenec),
rongoza - (Lika),
ronjgoza - (Lika).

21. RIBIZ (*Ribes*, Johannisbeere, currant)

Ribes rubrum L.
birićak - (Šulek),
bimber-groždje - (Šulek),
bimberovo groždje (grožje) - (Visiani),
djundjiber - (Sabljar, Dubica),
grozdiče - uva passa (Belostenec; Lalangue),
groždje medvidje - (Visovac),
groždje petrovsko - (Istra),
groždje svetog Ivana - (Sabljar, Grobnik), groždje, grozdiče,
groždjice - (Lika, Sabljar),
Ivanovo groždje - (Bakar)
Ivanjsko groždje - prema njemačkom Johannisbeere (Sabljar)
rongoza - (Lika),
ronjgoza - (Lika),
Ribes Uva crispi L. šmanjak (Vujičić), primorsko grozdjice.
Ribes nigrum L. samorodina.

22. KUPINA (*Rubus*, Brombeeere, blackberry)

Rubus L. kupina, kupjena, kupinjača, kopina, robida.
Rubus caesius L.
Rubus fruticosus L.
Rubus Idaeus L.
Rubus montanus Lejeun. malina-planinka.

a) CRNA KUPINA

Rubus fruticosus L.
črna kupina - (Lalangue),

eževina - (Vujičić, Stulli, Sabljari) rus. ežina, eževika,
ežina - v. eževina,
jagoda črna - (Brlaković, Gradišće),
kopina - (Brlaković, Gradišće),
kupina - (Mletci 1415, Visovac, Vodopić, Skurla, Bartulović),
kupinjača - rovo (Danilo, Zadar, Vodopić),
kupjena - (Vodopić),
kupjenak - (Vujičić),
kupjenače-jagode - (Visovac),
melina - rovo (Kreševo),
muraga - (Šulek),
ostruga - (Cres),
ostružica - v. ostruga,
ostružnica - v. ostruga.

b) DIVLJA (OBIČNA) KUPINA

Rubus caesius L. (Kratzbeere, European dewberry)

ostruga - (Sabljar, Parčić, Istra, Vujičić),

ostružica v. ostruga,

ostružnica v. ostruga,

(Kad se diete najede ostružnicah, dobije šence. Sabljari, Grobnik),

robida - (Istra).

23. MALINA (*Rubus idaeus*, Himbeere, red raspberry)

Rubus Idaeus L.

slov. malenca, melina, molina; rus. malina; češ. polj. luž. malina

himper - (Zagreb) njem. Himbeere,

malina - (Sabljar, Lika),

malina planinka - rovo ideo (Kuzmić),

maljuga - (Sabljar, Istra),

muraga - (Valjavec),

kupina črlena - (Lalanguje),

kupina pitovna - (Sabljar, Lika).

24. MOGRANJ (*Punica granatum*, Granatapfel, pomegranate)

Punica granatum L. češ. marhan

granat - (Anić Rječnik 1996 reg.),

jabuka zrnata - (Belostenec, lat. pomum granatum, nj. Granatapfel),

magranj - (Sabljar, Rieka),
margelan - (Sabljar),
mogranj - (Mikalja 1651, Cres),
mologranj - (Mleci 1415, molograng),
mugranja - (Sabljar, Dubrovnik),
nar - (Anić Rječnik 1996) od tur. nar < perz. nar, enar,
pomagrane - (Belostenec),
šipak - (Mleci 1415, Sinj, Visovac, Vodopić),
šipak morski - (Anić Rječnik 1996).

Suvrsti mogranja

Ljuti - (Dubrovnik),
Sladun - (Dubrovnik).

25. BOROVNICA (*Vaccinium*, Heidelbeere, whortleberry)

a) BOROVNICA V. *Myrtillus* L. echte Heidelbeere, blueberry)

borovnica - (Vujičić, Bosna),
borovnjača - (Vujičić, Bosna),
brusnica - (Vujičić, Bosna),
divja mrča - (Vujičić, Bosna),
kupinača - *vaccinia* (Belostenec),
mrtovnica - *mirtus agrestis*, mortilla, mirsine (Mletci 1415),
planinska mrtvinica - (Visovac),
risje - (Sabljar, Zagreb),
risnica - (Sabljar, Zagreb),
vresinje - (Vujičić, Bosna),
vrisinje - (Vujičić, Sabljari).

b) TRESETIŠNA BOROVNICA (*V. uliginosum*, Moosbeere, bog bilberry)

kosa - (Vukasović),
mlajevka - (Vukasović).

c) CRVENA BOROVNICA (*V. Vitis Idaea*, (Rote Heidelbeere, red bilberry)

brusnica - (Anić Rječnik 1996) luž. prusnica, (rus. brusnica, češ. brusnice, polj. brusznica = *V. myrtillus*)

26. KOPRIVIĆ (*Celtis australis*, Zürgelbaum, hackberry)

Celtis australis L.
glangolić - (Bakar),

fafarinka - (Visiani, Sabljar, Dalmacija),
fanfarika - (Danilo, Zadar),
kopriva - (Cres),
kopriva stup - (Mletci 1415),
koprivić - *Celtis australis* L., fructus (Cres),
koprivnjak - *Celtis* ? (Sabljar, Kraljevica),
koščela - (Anić Rječnik 1996),
kostela - (Danilo, Zadar),
kostjela - (Vodopić, Dalmacija),
kršanac - (Skurla),
ladonja - (Istra).

27. ČIČIMAK (*Ziziphus sativus*, Jujube, Jujuba-tree)

Zizyphus vulgaris

cicindra - (Lambl, Dalmacija) v. čičindra.

čičimak - giuggiolo (Sinj), zizole (Kuzmić, Visiani, Vodopić).

(Poslovice: Nećeš da se odereš na čičimak, veli se, kad kogod nemože da što uradi. Vodopić),

čičindra - (Mletci 1415), (Dellabella, Lambl, Vujačić),

djudjule - plod (tal. giuggioli),

jujuba - (pharm. Šulek),

kamčičuje - (Šulek),

žizula - (Anić Rječnik 1994).

28. PISTAČ (*Pistacia*, Pistazie, pistache)

Pistacia

a) PISTAČ

P. vera L. (echte Pistazie, common pistache)

pistacija - (Anić rječnik 1996),

pistač - (Anić rječnik 1996),

pistać - (Šulek),

pistak - (Šulek),

pestak - (Mletci 1415),

palad - (Sinj, Lambl),

primorski lješnjak - (Anić Rječnik 1996),

oraščić - plod (Sinj, Visovac),

orašnik - plod (Visovac).

b) TRŠLJA

P. Lentiscus L. (monkey nut)

crnomrta - lentiscus (Stulli), lentisco (visovac) (Visiani),

crna mrta - (Visiani),

kunovina - (Visiani),

lantisk - (Cres),

mastika - (Mletci 1415),

mrča - (Stulli, Pizzelli, Visiani),

mrta - tal. mirto (Visiani),

mrtina - (Stulli, Kreševo),

mrtvika - (Sabljar),

mrtvik - (Sabljar),

mrtvina - (Visiani, Stulli, Mikalja),

smrča - (Sabljar),

smarca - (Lambl, otoci),

smarča - (Omiš),

smarka - (Visiani),

tarslaka - trslika? (Visiani),

trislja - (Visiani),

trišlica - (Sabljar),

trišlja - (Visiani, Vodopić), šeč. tryšla.

c) SMRDLJIKA

P. Terebinthus L. (Terpeninpestazie, terebinth pistache)

smardej - (Lambl, otoci) v. smrdej,

smarljika - (Isusovci, Dubrovnik, Kreševo, Visiani) v. smrljika,

smrdećak - lentisca (Sabljar, Brač),

smrdej - (Lambl, Sinj, Visovac, Visiani)

smrdelj - terebinto (Visiani),

smrdljika - (Šulek),

smriča - (Bartulović, Makarska),

smrka - (Visiani),

smrlj - (Sladović, Senj),

smrljika - (Kreševo, Visiani, Vodopić),

terebrint - (Dellabella),

terpentik - (Visiani),

trementina - (Visovac),

II. ABECEDNI POPIS HRVATSKIH NARODNIH NAZIVA SORATA VOĆA

Legenda:

Oznake vrsta voćaka:

b = breskva
d = dud, murva
j = jabuka
k = kruška
m = maslina
mr = marelica
o = orah
s = smokva
š = šljiva
t = trešnja
v = višnja

Oznake izvora podataka:

1 = Brodski Varoš, Slavonija
2 = D. Andrijevi, Slavonija
3 = Otok, Slavonija
4 = Sv. Jana, Prigorje
5 = Samobor, Prigorje
6 = Cerje, Prigorje
7 = Lobar, Hrvatsko Zagorje
8 = Marčevi, Kastavščina
9 = Beli na otoku Cresu
10 = Vrbnik na otoku Krku
11 = Novalja na otoku Pagu
12 = Poljica, Dalmacija
13 = Kralje, "Turska Hrvatska"
x = Šulek, Imenik bilja, 1879

(Popis sadrži 1090 naziva a uvršteni su i oni koji su zapravo ista riječ različitih mjesnih govora.)

Adamčica j5
Adamovčica jx
Adamovica j9
Adamovka j1, j2, j8
Aršlama t1, tx
Aršlamija tx
Arapinka kx
Arapka kx
Ašlama tx
Babljača jx
Babrljanke tx
Bagačonka jx
Bagačuna jx
Bajama b12
Baklača kx
Bakvača kx
Banbanica jx
Banika j1
Banovina jx j2
Bardaklija šx š5

Barilček jx
Barilec jx
Barovka k3
Bartolšica kx
Bartolovčica kx
Bartolovača k3
Bartolovka jx, k2, kx
Basanka kx
Basanjka kx
Batelega jx
Batvača kx
Bedevnika šx
Bedrica jx
Bela š10, t5, b10
Belača bx
Belčeta jx
Belica d6, t6, s8, š6, k4, s9, t8, š7,
š5, šx, kx, jx, tx, sx
Beličnica jx
Beliga šx

Belika šx, tx, jx	Brašnjara šx
Belka k7, kx, šx	Brašnjavka jx
Bendimka jx	Brindičana mx
Bergamota kx	Bručenka jx
Bijela š9, t7, d9, t9	Bruncenjka jx
Biki šx	Brunjača sx
Bikovina jx	Bruta jx
Bikujina jx	Brutica jx
Bila š1, š3, b1, t3	Brutika jx
Bili d1	Brutna jx
Biličica sx	Brutnika jx
Bilica š4, š13, s11, sx, tx	Bružeta sx
Bilina j3	Bubuljica šx
Bisanjga kx	Budimka jx
Bistričanka šx	Budimlija jx
Bistrička šx	Buha tx
Bistrica š4, š5, š6, š7, šx	Buina jx
Bjela b9	Bulanka jx
Bjeličica šx	Butelina j4
Bjelica tx, sx, šx, mx	Butolenka jx
Bjelika šx	Butulača jx
Bjelina j1, jx, š2	Buzdohanlija kx
Blatnica kx	Buzdovaljka k2
Blatnjača jx	Buzdovanka kx
Blažovika jx	Buzdovanlija k1, kx
Bnetekinje sx	Buzlanjka jx
Bobovka j6	Bužlanka jx
Bogačica jx	Carevka kx
Bogičica jx	Carevka iztočna kx
Bogica jx	Carka kx
Boha tx	Cecki devojkini jx
Boinja j1	Cepanica tx
Bolančica jx	Cepika jx, tx
Bolancica jx	Cesarka kx
Bolanka j9	Ciborica šx
Bosanka k4, k5, k7, kx, t1	Ciganica j5, jx
Botolena jx	Cigančica jx
Botolenka jx	Ciganička jx
Božićnica j5, j6, k9	Ciganka jx
Božićnica jx	Cikovka kx
Brašnarka kx	Cipanica bx, tx, t10
Brašnenjara kx	Crkavnica kx
Brašnenka kx	Crljena t7, v1.

Crljena murva dx	Črenz črni tx
Crljenguza š13	Črešnjavka kx
Crljenika jx	Črešnjevka kx
Crljenka k1	Črlena t5
Crljenkasta b1, mr1.	Črlenika šx, jx
Crna b9, š3, š9, v1, t9, s1, d9, t3	Črnica d6, sx, š6, šx, t6, t8, tx
Crni d1	Črnika tx
Crni cvetki sx	Črnokošeta jx
Crnica dx	Čepeklja kx
Crnica s11, s12, sx, š13, šx, mx, kx, tx	Debela mr5
Crnika š2	Debelika jx
Crnika kx	Debeljaš ox
Crnjača sx	Dišavina kx
Crnka tx	Dijačka jx
Crnokorka k1	Dinjščica kx
Crvenika jx	Dinja sx
Crvenka jx, kx, k3	Divjača jx
Cupalica šx	Divjaka tx
Cupanka šx	Divjaki t8
Cvećenica sx	Divjakinja jx
Cvergl k5	Divljača tx
Cverglin kx	Divljara k3
Cvetki s8	Divljica tx
Cvetki crni sx	Docnica sx
Cvićenica sx	Dorancija šx
Cvitak sx	Doroncija b1
Cvitenjača s12	Draganlija tx
Cvitki s9	Drfajna š6
Cvrgli kx	Dribnica š4
Cvrlin k7	Driskulja š3
Čarnica s9	Drislca š4
Čelebinka k2	Drnica šx
Čepetlija k1	Drnjača jx
Čepevka kx	Drobna mr5
Čepnjata kx	Drobnica š5, š7, t7, tx, mx
Čerlenka k7	Drobnika t1, šx
Černa š10	Dronculja šx
Černica b10	Droplja k2
Češljakica šx	Dršljivka sx
Čilva sx	Držkača sx
Čivla sx	Dubak tx
Črenz beli tx	Dugača jx, sx
	Dugica jx, kx

Dugolača jx, šx	Grozdejnka k6
Dugoljasti oš1	Grozdenka kx
Dula kx	Grozдика jx
Dunavčevka jx	Gulica bx
Durancija b5, bx, b6, b7, š5, šx	Gunjača sx
Durgulja š13	Guzara kx
Dušica mx, šx	Hajdinščica k
Dužica sx	Harskavica tx
Dvojelika sx	Harščuj t9
Dvojkača šx	Hlibača jx
Đonovica sx	Hošpička kx
Đulabija j2, jx	Hrskavac tx
Elifanjka jx	Hrstavica sx
Elvanija jx	Hrstavka sx
Fićura tx	Hrustača t8, tx
Fićura divja tx	Hrustavec ox
Fićura pitoma tx	Hrustavica tx
Frčkulja š3	Hrustavka tx
Fučkara tx	Hrustika tx
Funtača j5, jx, kx	Hrušt tx
Funtara k1, k3	Hruštavac tx
Funtarica k6	Hržejnka j6, k6
Funtarka kx	Hrženica jx
Funtašica jx	Hrženka j5, jx
Funtenica kx	Hrženjača jx
Glodanica bx	Ilifanka jx
Glodara b3, bx	Ilijevčica kx
Glodavica šx	Ilijnača š1
Glodva bx	Ilinjača k3, kx
Golača bx	Imperica j5
Golenka bx	Istrijanska b8
Golica b1, b5, bx, kx, mrx, šx	Ivančica j3, jx
Golična bx	Ivanščica jx
Golušavka bx	Ivanšica j4
Gorična bx	Ivanjčica j2, jx
Gorjanika jx	Ivanjača jx
Gorkušica t10	Ivica j2, jx
Gospojčica kx	Ivičica jx
Gospoja k2	Jablanka mx
Gospojica j3, k3	Jabučnjak ox
Gospojinara jx	Jabukaš o3
Gospojinjača kx	Jačmejnka j6, k6
Grovatuša jx	Jačmenšica j4

Jačmenčica šx	Kalanka b5, b7, bx, šx
Jačmenica jx	Kamenščica bx
Jačmenika jx	Kapalica k1
Jačmenka š5, šx, kx	Kapetanovka k3
Jagodnjača k1, k2, k3, kx	Kapučarica s12
Jagupaljka kx	Karamanka kx
Jajača šx	Karbavka s9
Jakobovka kx	Kasna b8
Jakopaljka k1, k2, kx	Kaštatka k3
Jakopljevka kx	Kerbaščice sx
Jakopovčica kx	Kesna j10, k10, mr5
Jakopovka kx	Kestenac o2
Jakopščica kx	Kilavica sx
Jakopšica kx	Kirica sx
Jakovka kx	Kiselica jx
Jalovaš d1	Kiselika jx
Jalševka jx	Kiseljača jx
Jalšika jx	Kiseljača biela jx
Jandrašona jx	Kiselka jx
Janinčica j5, kx	Kisleka jx
Janinovka j5	Klopčanka jx
Jarmeščica jx	Klukovčica k5
Jarša kx	Klupkača j5
Jašmenka k9	Kobila šx
Ječmenica jx	Kolačica jx
Ječmenika jx	Kolestnica jx
Ječmenka j7, jx, k2, k7, kx, š4, š5	Konoplejnka k6
Ječmenjača k3	Konoplenka kx
Jelipavna jx	Konoplješćica kx
Jesenka jx, sx	Konopljenka j7, kx
Jesenska jx	Konjara kx
Jesenjka kx	Konjarica šx
Ješovka jx	Konjuvača jx
Joovača jx	Kornjavica kx
Jošovična jx	Kosmačeta jx
Joštenica bx	Kosmata mrx
Jurkovicica sx	Kosmatelka jx
Kajziberka k3	Kosmatka jx
Kajziperka k1, k3.	Kosovka jx
Kalajnika b6, bx	Kostelj ox
Kalanec ox	Kosteljača tx
Kalanica bx, šx	Kostiš o6. ox

Kostjak ox	Krvavka k5, kx, bx
Kostjelica tx	Krvavuša bx
Košćak o7, ox	Kuciji kx
Košćenjak ox	Kukova kruška kx
Košćičnjak ox	Kuturača jx
Košćeh o8	Lavranka tx
Košćenak o5	Laštrica sx
Košćunac ox	Lazanka kx
Košnjak ox	Lazarka k1
Košćunac o3	Ledenica jx
Košćunjci o1	Lederica j5
Kotačnica jx	Ledrnica jx
Kovačika jx	Ledvenica jx
Kozara k3, jx	Lemonadica j5
Kozina j2	Lepka ruška kx
Kožara j1, kx	Lesica jx
Kožarica j5	Lesnika kx
Kožarka kx	Lesnjača kx
Krlevica jx	Lieščica kx
Krlevina j5, j6, jx	Lifanjka jx
Kraljeva jx	Lifarka j2
Kraljevčica jx, kx	Lipovka k7
Kraljevina j4, j5, jx	Lisična jx
Kraljevka jx, k7, kx	Lisičnica jx
Kraljevšica jx	Lisica jx
Kraljica kx	Lisjaki sx
Kraljovka kx	Lišanka k3
Kramuška kx	Lončara k3, kx
Krastača j6, jx	Lovranka t10
Krastavka jx	Lovrečka jx
Kresnica j5, jx	Lovrenčica kx
Križevčak ox	Lubeničarka kx
Križevka kx	Lubeničarka k2, k3
Križovka k7	Lučkovina jx
Krlavična jx	Lupija bx
Kruglača šx	Luščak ox
Kruglica š7, šx	Luščinjak ox
Krupni o1	Ljubačina j2
Krupnica k3	Ljubeničarka k1
Kruščica k3	Ljubenjača j2
Kruška vuška kx	Ljutača j13
Krvavica b1, bx, mx	Mačernikve sx

Mačrnika s8, sx	Matanovka k3
Madofija jx	Matovka jx
Mađarica jx	Mečernjikve sx
Magdalenščica kx	Medanjka kx
Magdalenšnica kx	Medarka kx
Magdalenčica k5, kx	Medefija j4
Magdalenka k5, k7, kx, jx	Medeljka jx
Magdaleščica kx	Medenika šx
Majmuška kx	Medenka kx
Makarija j4, k7, kx	Medica jx
Makarija biela kx	Medmašnica k5
Makarija crna kx	Medmešica jx, kx
Makavščica kx	Medmešnica jx
Makovčica kx	Mednica kx
Makovka kx	Mednjak kx
Mala t10	Medovka kx
Malanka bx	Medulica š4
Malanjka bx	Medunika jx, šx
Malica sx	Medunka kx
Malomešnica kx	Medunjika kx
Mandafija j5, jx	Medvenika kx
Mandalenčica jx	Medvenka kx
Mandalenka jx	Meganica mx
Mandalenščica jx, kx	Mehka b8
Mandaljenka kx	Mehkeš jx
Manjuka sx	Mehkiš o5, o7, ox
Marača tx, vx	Mehkuš tx
Maraska tx, vx	Mejmešnica k7, jx
Margaretača kx	Mejmiešnica k6
Margetinska jx	Mekani o2, o3.
Margetinščica kx	Mekiš ox
Margetiščica kx	Meklična jx
Margietuščica k6	Mekša ox
Maršancika jx	Mekuš ox
Martinka k3	Mekuša t8, tx
Martinšica j4	Memešnica jx, kx
Masančica jx	Merisavka k1
Maslara k3	Mesnica mx
Maslenka k4, k5, k6, kx	Mesulja kx
Maslika j2	Mešna jx
Maslinača jx	Metlika jx
Matanika jx	Mezanica mx

Miholjača k2, kx	Muškatnica sirova j4
Miholjka kx	Muškatnica trda j4
Miholka k7	Muškatuljka kx
Mioljšica k4	Mušketinja jx
Mioljača k1	Muškinja jx
Mioljnača k3	Muškuta jx
Mirabolana š5	Muškutina j6
Mirisavka k3, kx, jx	Muškutnica jx
Mirišavka kx	Nabogica š5
Mišanka jx	Navrtnjača t12
Miškarica jx	Neboga š5
Mlečica kx	Nemeška kx
Mletkinja sx	Nemiška kx
Modreščica šx	Nemušnica kx
Modrica d6, šx	Nosuja sx
Mokavka kx	Nosulja sx
Mokuvčica kx	Njančica kx
Morgovasti d1	Obleznjenka kx
Morica s8, sx	Oblica sx
Moslavka kx	Obljica mx
Mošajnska jx	Obrstarica jx
Mošalna jx	Obručnjara kx
Moškatjelica jx	Obrupnika jx
Motičanka šx	Obsenka kx
Mrčakinja mx	Okrugli oš1
Mrtošanka s12	Okruglica k3, š5, šx, jx
Mučnica jx	Okruglica-zerdelija šx
Mudača šx	Okruglina j1, j2, jx
Mukovčica kx	Olišanka k3
Murgulja mx	Orehovčica jx
Murva crna dx	Orehovnjača jx
Murva bijela dx	Orijevka jx
Murvač d8	Orkule mx
Murvac dx	Orovača jx
Murvec d6	Orovka jx
Murvejka jx	Oršljača šx
Muškalica jx	Oslača š6
Muškat jx	Oslica š4, š5, šx
Muškat sirovi jx	Ošljača š1, šx
Muškateljka jx	Ošljaga šx
Muškatnica jx	Ošljava šx
Muškatnica j4, j5, j7, jx	Ošojka jx

Ošpička kx	Peščanjka kx
Oštrica mx	Peščenka kx
Ošujka jx	Petrošćica jx, kx
Ovčarka jx	Petrošica k4
Ovsenka kx	Petroška šx
Ozdanovka k3	Petrovača j2, j3, jx, k3, k13, kx, s12, sx, šx
Ozimača jx, kx	Petrovčica j10, k10, k5, kx, šx
Ozimica s12, kx, sx	Petrovka j1, jx, k1, k2, k7, kx, sx, š6
Ozimina kx	Petrovska j10, k10
Ozimnica drobna j4	Petrovšćica k9
Ozimnica debela j4	Piculja mx
Ozimnjača kx	Pintara šx
Ozimnjaka kx	Pisanica jx
Ozobenka jx	Pisanika j4, j5, j6, jx, šx
Ožiljčavica j3	Pisanka j7, jx
Palaska jx	Pisina j1, j2
Pamučarka bx	Pišivka kx
Paprenjača kx	Pišivlica jx
Paprenka j1, kx	Pišuličica jx
Paradija j1, j2, j3, jx	Plakavica sx
Pariževina j5	Plava š1
Parmenka j5	Plavčica kx
Parožika jx	Pljuca jx
Parožnica jx	Pljucara kx
Paružna jx	Pljuskača kx
Pasjakinja š2	Pljuskarica kx
Pasjara š3, šx	Plodnjača t12
Patričarka jx	Pogača j6
Patrovka š6	Pogačeta jx
Pecara k3	Pogačica j6, jx, kx
Pegavica kx	Pogačnica j5, jx, kx
Pelenika jx	Pogačona jx
Pelenka jx	Pogačonka jx
Pepelinka kx	Poganka sx
Pepeljnjača k3	Poljarica s12
Peružika jx	Ponturica mx
Pesavica šx	Potrkvica kx
Pesavka šx	Povanka sx
Pesika šx	Pozna j9, t10
Pesjača šx	Požegača šx
Pesovka šx	
Pešanjka kx	

Požezanka kx	Raženjača jx
Požezka šx	Reblivka kx
Prašnjara kx	Rebrača jx
Prancija jx	Rebrena jx
Praprotnica šx	Repica jx
Prcavka šx	Repična j7
Prdača šx	Repičnica jx
Prdla šx	Repnica jx
Prečevka kx	Repučnica jx
Predivika j6	Resika jx
Pregačnica jx	Reska jx
Prepretnica šx	Rešetarka kx
Preprotnica šx	Rezčica jx
Preprutnica šx	Rezkača jx
Presedača jx, kx	Rezkačica jx
Presednjača jx, kx	Režnjača jx
Preslina j3	Ribnjača jx
Prislina j3, jx	Riguša j4
Prosenaj10, k10	Ringlo š5
Prosenjača kx	Ringlovka š5
Proskulja šx	Rjavka j4
Protnica jx	Rodnika šx
Prskulja š13, šx	Rodoljica jx
Prudnjača kx	Rogožnica sx
Prulva sx	Rokovčica k5
Prutika j1	Roniki š7
Pucalica sx	Roslovska kx
Pucara šx	Rožnovica jx
Pucavka k3	Rštavac tx
Pudarica k1	Rumenika j6
Punguza šx	Rumenlija kx
Puterpirn k5	Runika šx
Putrača kx	Runjavica bx
Radikovica šx	Runjka j4
Ramnika šx	Rušč tx
Rana b8, j9, mr5, š1, š2, t10, kx	Ruškinja tx
Ranica šx	Rušt tx
Ranka jx, kx, tx	Ruštavac tx
Rapača s11	Ruštevi t1, t3
Rastovka k1	Rušti bieli tx
Razbiguz k3	Rušti crni tx
Razbijača kx	Rušti crveni tx

Ružica kx, šx	Stučka k6, kx, jx
Ružmarinka jx	Stučkica k6
Salpurgerica k5	Stučnica jx
Savka šx	Sušelica sx
Segednjača j3	Suva b3
Segetnjača j3	Svečerka k6
Semenšćica jx	Svrakača kx
Sićavka sx	Svrdljenka jx
Sipkulja k3	Šafranjka bx
Sitni o1	Šakača kx
Sitnica tx	Šapulika jx
Skočiporka k1	Šara j9
Skulika jx	Šarena š3
Sladčica jx, kx	Šarenica jx
Sladčika jx	Šarenika jx
Sladkača jx	Šaruljika jx
Sladkiša jx	Ščepanka k2
Sladkuša jx	Ščrbutika jx
Slanica mx	Šefek kx
Slašćica j5	Šefica kx
Slatika jx	Šeftelija bx
Slatka j7	Šemendija kx
Slatkača j13	Šeptelija bx
Slatkovina j4	Šerfički k7
Slivci šx	Ševtelija bx
Slivun šx	Šifulika kx
Sljivci šx	Šilika jx
Smuda jx	Šimentija k2
Srabljivača jx	Šipak kx
Srabljivka j7	Šipina jx
Srb livka jx	Šipulika jx
Srčika j1, j2, j3, jx	Široklača jx
Srčika žilava jx	Škrabotinka jx
Sridnja t10	Škrabutike jx
Steničarica kx	Škrebetuj jx
Steničarka kx	Škrebutika jx
Stenica k6	Škrobotika j4
Stipanjača s12	Škrobotnica j5
Stjeničarka kx	Šlopajna š7
Stomorinska k8	Šljivarica mx
Strfljičak kx	Šljivice šx
Stuček ox	Špaika šx

Španjorka vx	Tikvenjača k3, kx
Špengli šx	Tikveščica kx
Špiclin jx	Tikvešnica kx
Špičaki kx	Tikvica k2, kx
Špička j5	Tikvica bogečka kx
Špički kx	Tikvičarka k1, kx
Špičlinka j5	Tikvičica š1, kx
Špinjurka vx	Tirmunica sx
Šrokulika jx	Tofatnica jx
Štefiček kx	Tofetnica jx
Štefički k6, kx	Torgulja š1, š2, š3.
Štrfič kx	Torgunja š3, šx
Štrfiček kx, šx	Trda b8
Štrfički k5, k6.	Trdača jx, kx
Štrfički k4	Trdelika jx
Štrženjka kx	Trdica jx, kx
Štuclin jx	Trdična jx
Štučica kx	Trdika jx, tx
Štučika jx	Trgulja šx
Štučka k7, kx	Trlica kx
Štučnica jx	Trnjača k12, šx
Štulčeta jx	Trnoslavka šx
Šugava j1	Trnoslek šx
Šurica s11	Trnoslika šx
Tafatnica jx	Trnosljevka šx
Tafetnica j5, jx	Trnošljiva šx
Tafičica j5	Trnovača k12, kx, šx
Tamjanika tx	Trnovka kx
Tanjirača jx	Trnulka šx
Tanjurača jx	Trojačnica šx
Tepka bela kx	Trpika jx, kx
Tepka crna kx	Trustavka tx
Tepka j4, k5, k6, k7, kx	Tučka jx
Terdična j7	Tujnača j5
Ternovka k10	Tunja jx
Tičarka šx	Tunjica kx
Tiflinka j5	Turgulja šx
Tikavčica kx	Turgunja šx
Tikvača jx	Turkinja jx
Tikvenščica kx	Turska sx
Tikvenčica kx	Turski o5
Tikvenica kx	Tvrđa ox

Tvrđi o2	Zerdelija šx
Tvrđica tx	Zerdenlija šx
Tvrđokožnica jx	Zimičnica kx, šx
Ucvitak sx	Zimica j5, jx, k5, kx, sx
Uljarica mx	Zimika kx
Uljavica mx	Zimljača kx, sx
Vela t10	Zimnica s11
Velikomešnica kx	Zimnjača k1, jx, kx
Venika jx	Zimnjara kx
Vidovača kx	Zimovka kx
Vidovka tx	Zimska j6, k10, kx
Vinkovkinja j3	Zimščica kx
Vlahinja sx	Zimuja sx
Vlajinjača šx	Zimulja sx
Vlaškiš o5, ox	Zlatica j5
Vmazanka jx	Zlatka pjegava jx
Vodena b3	Zobejnka k6
Vodeničarka kx	Zobenica š5, jx, k x
Vodenka kx	Zobenika jx, kx
Vodnjača k1, k2, kx, sx, tx	Zobnjača kx
Vodnjara k3, kx	Zobenka j7, jx, k5, k7.
Vodnjušica t10	Zobnica kx
Vođinka k3	Zokol kx
Vrbika jx	Zrdalija š1
Vrdača šx	Zvezdica jx
Vrkopaljka kx	Železnica jx
Vtičarica tx	Želudarica mx
Vtičarka tx	Žetvenka kx
Vuki s8, sx	Žetvenjača k3, kx, jx
Vusenjka j7	Žetvinka k1
Vusina jx	Žitnica kx
Zagorjanka j3	Žitnjača k3
Zalogajci kx	Žučka kx
Zečevka k2	Žuta b1, mr1, t5
Zelenica mx, sx	Žutača šx
Zelenika j2, j5, j6, jx, kx	Žutara k2
Zelenika crna j2	Žuti d1
Zelenjara šx	Žutica bx, kx, mx
Zelenka mx	Žutika kx, šx, tx
Zelenkore k2	Žutina k1
Zemljica sx	Žutka bx, mx
Zemoščica sx	Žutulja kx

PODACI O PRINOSNICIMA

Ivan Brlaković,

župnik u Kolnovu (Gradišće) skupio je imenah koja rabe ugarskim Hrvatom u šopronskoj i željeznoj županiji. Buduć da ove rieči s jedne strane liepo svjedoče, kako vjerno čuvaju oni Hrvati narodnu svoju baštinu, a s druge strane potvrđuju istinitost mnogih imenah u knjizi ovoj navedenih , zato sam sve te rieči u ovom dodatku poredjao. (Šulek, lmenik:481) (FŠ: Neka od tih imena nalaze se u Gradišćanskohrvatsko-hrvatsko-nimški rječnik, Zagreb -Eisenstadt 1991)

Stjepan Bulić (1865-1937),

Ampelograf (Vranjic, 27. XII. 1865. - 23. VIII. 1937, Split). Svršio je agronomsku školu u San Michele u Tirolu. Bio je učitelj u Poljoprivrednoj školi u Gružu, putujući učitelj poljodjelstva i zatim od 1907. do 1919. u Poljodjelskoj školi u Splitu, te oblasni poljoprivredni referent. Objavio je: Gradja za dalmatinsku elajografiju (Šibenik 1921) gdje nabraja 101 hrvatski naziv za 13 odlika masline od kojih je ovdje spomenuto samo 9 najpoznatijih. životno mu je djelo "Dalmatinska ampelografija" pripremljeno 1925. a objavljeno tek 1949. Tu je opisano 200 sorata, prikupljeno oko 1300 naziva sorata i vinogradarska terminologija.

Milko (Mihovil) Cepelić,

Svećenik, povjesničar i etnolog (Vuka, 21. IX.1853 - đakovo, 26. III. 1920). Pohadjao bogosloviju u đakovu, zaredjen 1877; najprije kapelan u Osijeku, zatim Strossmayerov dvorski kapelan, a od 1882. biskupov tajnik. God. 1910. imenovan za kanonika. Djelovao i u političkom životu. Suosnivač prvog hrvatskog dnevnika u Osijeku Narodne obrane (1902). Bogatu zbirku tkanina i vezova ostavio Etnografskom muzeju u Zagrebu.

Ante Goldoni,

Sabrao je oko Skradina i poslao (Šuleku) poviše bilja dodavši svakoj biljci hrvatsko narodno ime i nekoliko imenah voća i žita. Šuleku.

V. Dušan Lambi,

Sveučilišni profesor u Varšavi, brat Karela prvog ravnatelja Gospodarsko-šumarskog učilišta U Križevcima. Putovao godine 1849. po Dalmaciji da prouči ondašnju Cvjetanu. Objavio "Nastin flory dalmatinske 1852 gdje je dodao i popis hrvatskih imenah dalmatinskoga bilja na 28 stranah. Imena je izvadio iz knjigah a najviše jih je naučio od samoga naroda, najpače na otocih.

Ivan K. Novak (1848-1893),

Učitelj u Vrboskoj na otoku Hvaru, skupljajući bilje sabrao je i više narodnih imenah. Objavio je 1877. u Gospodarskom listu dalmatinskom "Lozogradopisje otoka Hvara".

Mijat Sabljar,

Muzealac amater (Dubica, 5. V. 1970 - Zagreb, 21. XII. 1865). Nakon vojno-gradjev. karijere u Lici i umirovljenja, postavljen 1842. za kustosa zbirke grofa Nugenta na Trsatu. Sudjelovao u pripremama za osnivanje Nar. muzeja u Zagrebu. U njemu sredio numizmatičku i dr. zbirke. Putovao Dalmacijom i Hrv. Primorjem, skupljao predmete za muzej (minerale, okamine, stare rukopise i knjige te dr.), pravio bilješke, crtao spomenike, rim. natpise i dr. Svoju zbirku starog novca i dr. gradje poklonio Nar. muzeju. Među njegovim rukopisima ima "Pokazilo različitih imenicah drvetja, trnovah, travakah od Ilije Sabljac (otca Mijatova, umro 1814)

Mijat Stojanović (1818-1881),

Prosvjetni djelatnik i književnik (Babina Greda, 26. IX. 1818 - Zagreb, 18. IX. 1881). Službovao kao učitelj u Slavoniji i Srijemu, najduže u Zemunu (1850-71), potom bio škol. nadzornik u Karlovcu, Ogulinu i Gospiću, a od 1877. živio u Zagrebu i bio predsjed. HPKZ-a. Bio je i u Hrv. saboru 1848. izaslanik brodske pukovnije. Pripadnik kruga hrv. preporoditelja i suradnik Danice i Narodnih novina. Pisao o školstvu i odgoju (Zablude uzgoja, 1873), a knjigama je upućivao puk u različite djelatnosti (Voćarstvo, 1869; Uzorni ratar, 1875). Skupljao usmeno knjiž. blago (Sbirka narodnih poslovičah riečih i izrazah, 1866; Pučke pripovijetke i pjesme, 1867; Narodne pripovijetke, 1870; Šala i zbilja, 1879) i pisao romantično-poučne pripovijesti iz slavonskog i srijemskog života (Dragojević, 1882). U Slikama iz domaćega života slavonskoga naroda i prirode (1857) i u Slikama iz života hrvatskoga naroda po Slavoniji i Srijemu (1881) dao dojmljive crtice.

Bogoslav Šulek (1816-1895),

Član JAZU od osnutka 1866. godine a od 1874 do smrti gospodarski tajnik. Zaslužni urednik Gospodarskog lista (1858-1866). Rodio se 20. travnja 1816. u Subotištu (Slovačka). Studij filozofije i protestantske teologije završio je 1837. u Požunu (Bratislava). Od 1838 radi u tiskari u Zagrebu. Od 1841. surađuje a od 1842. i anonimno uređuje Gajevu "Danicu" prvi hrvatski književni časopis (Izlazi od 1835. a donosi i poljodjelske članke). Vrlo je "uspješni urednik Gospodarskog lista 8 godina a radi nestašice suradnika morao je tako rekuć sav list sam pisati". Tu je 1864. objavio prvi hrvatski stručni članak o oplemenjivanju žita. Godine 1867. je postao u Rostocku doktor mudroslovja tezom o Ruđeru Boškoviću. Kao polihistor, prirodoslovac i filolog najviše se bavio botanikom, leksikografijom i popularizacijom znanosti. Botanički priručnik

Biljarstvo objavio je u 2 dijela 1856. i 1859. godine, Hrvatsko-njemački rječnik 1860., Hrvatsko-njemačko-talijanski rječnik znanstvenog nazivlja 1874/75., Jugoslavenski imenik bilja 1879. a Naš napredak u prirodnih znanostih za minulih 50 godina u 1885. godini.

Roberto di Visiani,

Najslavniji dalmatinski biljar (umro 1878. kao profesor u Padovi) dodavao je gdje god je znao i hrvatska imena bilju u njegovoj dalmatinskoj flori: *Stirpium dalmaticarum specimen*, Patavia 1826.

Matija Valjavec,

Profesor u zagrebačkom i varaždinskom vel. gimnaziju, sakupio je množinu hrvatskih imenah voća ponajviše u varaždinskoj i križevačkoj županiji.

Krunoslav Joso Veselić,

Nabrojio je u svom "Domaćem biljoslovlju" (objavljenom u Novom Sadu 1852.) vrsti i sorata slavonskoga voća. Bio je član Hrvatsko-slavonskog gospodarskog društva i prema pozivu Mjesečnog lista u broju 2. iz 1842. godine poslao je Krunoslav Veselić iz Djakova 458 gospodarskih i rukodjelskih riječih, običnih u Djakovštini (Slavoniji)

O. Vujičić,

Biskup bosanski, prijatelj biljarstva, sabrao je u Bosni množinu hrvatskih imenah bilja koje iz ljekarušah, koje iz ustiju naroda. Svoju sbirku predade kanoniku Mihovilu Pavlinoviću (a ovaj Šuleku).

Živko Vukasović,

Nadzornik učionah, sabirao je po Slavoniji i u Križevcu, dok je ondje učiteljevao, biljarske rieči.

CROATIAN NAMES FOR OLD FRUIT VARIETIES (1415-1879)

SUMMARY

The paper presents the abbreviated alphabetical lists of old Croatian terminology of fruit species and varieties published in Bogoslav Šulek's 'Yugoslav Directory of Plant Names', Zagreb, 1879. These terms were collected from a number of manuscripts (the oldest dated from the year 1415), the oldest dictionaries and published references until the year 1879. This information will be very useful in determining still existing fruit varieties as well as in germplasm collecting and characterization for Croatian Bank of Plant Genes.

IZVORI PODATAKA

1. Zbornik za narodni život i običaje JAZU (HAZU) Zagreb, brojevi 1/1896-51/1989
2. Hrvatski leksikon I i II, Zagreb 1996 i 1997
3. Markovac, M. Selo i seljaci u Slavoniji, Zagreb 1940
4. Spomenspis povodom obilježavanja stogodišnjice postojanja i rada Odbora za narodni život i običaje, Zagreb, 1988
5. Šatović, F. Sega po male s cerske fare. (rukopis)
6. Šulek, B. Jugoslavenski imenik bilja, JAZU, Zagreb, 1879

Adresa autora - Author's address:
Prof. dr. sc. Franjo Šatović
Agornomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Svetošimunska 25
HR-10000 Zagreb

Primljeno - received:
15. 12. 1998.